

konvergenzie
KONVERGENZIE

FESTIVAL KOMORNEJ HUDBY | CHAMBER MUSIC FESTIVAL
13 - 16 SEPTEMBER 2007 | BRATISLAVA

V SPOLUPRÁCI S | IN COOPERATION

DESIGN FACTORY

SK-Media

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko

Kultúrne leto a Hradné slávnosti Bratislava 2007

FESTIVAL PODPORILI

ARS BRATISLAVENSIS

Port Slovakia, s. r. o.

BKIS BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

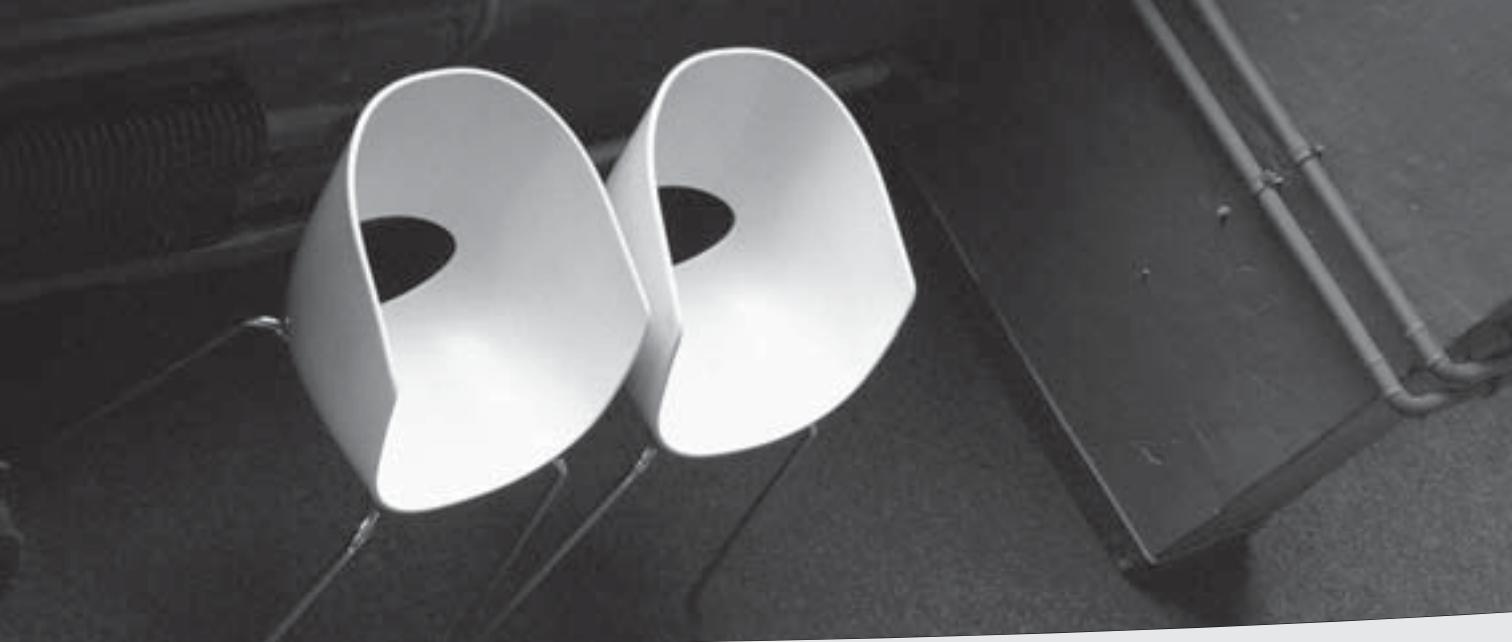

BRATISLAVA

ISTROBANKA
ČLEN SKUPINY BAWAG

Kultúrne leto a Hradné slávnosti Bratislava 2007

GENERÁLNY PARTNER
KULTÚRNE LETO A HRADNÉ SLÁVNOSTI
BRATISLAVA 2007

HLAVNÝ USPORIADATEĽ A PRODUCENT | MAIN ORGANIZER AND PRODUCER

Konvergenzie – spoločnosť pre komorné umenie | Convergence – Society for Chamber Arts

**KON
VER
GEN
CIE**

The Klarisky Church and Design Factory. What do a desecrated church and an old, abandoned factory have in common? They have both been transformed into musical places. On Thursday, Friday, Saturday and Sunday, they will be united by the Convergence Festival – a musical line of force that dares to “unite the non-uniteable”. Under these two different roofs, the world of contemporary music will meet the worlds of classical, jazz and world music. Today, such a meeting is an exception, rather than a rule. Our culture is more and more divergent. Its musical domain, too, resembles a collage of disconnected subcultures. Dramatic advisers of musical festivals “tailor their ready-to-wear clothes” precisely to the measure of the target listener. Convergence swims against the stream somewhat. Its offer goes in many different directions. It is attempting to call together people from several different groups under a sacral, as well as a secular roof.

Convergence is an invitation to openness. It is an attempt to create a place, where listeners can go beyond their own limits. The world is full of various objects illuminated by a common light. Captivated by the illuminated object, we forget about the light, and forgetting about the light, we forget about other, different, equally unique objects beyond the limits of our perception. When our attention turns to the illuminated, it diverges (rules out everything else). When it turns to the illuminator, it converges (unites the separated into one). All objects are united by the rays that illuminate them.

Under a church tower, under a factory chimney, Dvořák will meet Ligeti, Satie will meet Brahms, and many of us, who would maybe have otherwise never met, will meet each other. Convergence, in a time of divergence, is a daring event. The festival’s long tradition helps us believe that once again, it will be a success.

DANIEL PASTIRČÁK

Klarisky a Design Factory. Čo majú spoločné znesvätený kostol a prázdna továreň, ktoré navyše ani neslúžia svojmu účelu? Obidve sa zmenia na priestor pre hudbu. V štvrtok, piatok, sobotu a nedeľu ich spoja Konvergenzie – siločari hudby, ktoré si trúfajú spájať nespojiteľné. V týchto dvoch odlišných priestoroch sa stretne svet „klasickej“ i súčasnej vážnej hudby so svetom jazzu a world music. Takéto stretnutia dnes nebývajú časté. Náš kultúrny priestor je čoraz divergentnejší. I jeho hudobná sféra sa podobá koláži zväčša neprepojených subkultúr.

Dramaturovia hudobných festivalov šijú svoju konfekciu na mieru cieľového poslucháča. Konvergenzie kráčajú tak trochu proti prúdu. Svoje šípy zacielili na rôzne strany a pod sakrálnu i profánnu strechu sa pokúšajú pozvať všetkých.

Konvergenzie sú pozvaním k otvorenosti – sú pokusom vytvoriť priestor, v ktorom by poslucháči mohli prekročiť svoje hranice. V priestore sveta sú odlišné predmety osvetlené spoločným svetlom. Zaujatie osvetleným predmetom zabúdame na svetlo, zabúdajúc na svetlo, zabúdame na iné, odlišné, rovnako jedinečné predmety za hranicami nášho vnímania. Keď sa naša pozornosť obracia k osvetlenému diverguje (vylučuje všetko ostatné), keď sa obracia k osvetľujúcemu konverguje (spája rozdelené v celok). Všetky predmety sú spojené lúčmi, ktoré ich osvetľujú.

Pod vežou kostola i pod komínom továrne sa stretne Dvořák s Ligetím, Satie s Brahmsom, a mnohí z nás, ktorí by sme sa inak možno nikdy nestretli. Konvergenzie v čase divergencií sú odvážnym podujatím. Mnohoročná tradícia festivalu dáva nádej, že sa to znovu podarí.

DANIEL PASTIRČÁK

PROGRAM FESTIVALU | PROGRAM OF THE FESTIVAL

ŠTVRTOK 13. 9. 2007 | 18.30 HOD. | KONCERTNÁ SIEŇ KLARISKY

1. KONCERT | **VISEGRAD CELLO QUARTET – V44V**

VIOLONČELISTI | Jiří Bárta (CZ) | Tamás Varga (HU-AT) | Aleksandra Ohar (PL) | Jozef Lupták (SK)

PROGRAM | V. Godár | P. Zemek | K. Penderecki | G. Ligeti | L. Salamon-Čekovská | J. Iršai | M. Varga | J. S. Bach

ŠTVRTOK 13. 9. 2007 | 21.00 HOD. | KONCERTNÁ SIEŇ KLARISKY

2. KONCERT | **PACORA TRIO A KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA | NOČNÝ KONCERT**

PACORA TRIO | Stano Palúch – husle | Róbert Ragan – kontrabas | Marcel Comendant (MOLDAVSKO) – cimbal

KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA pod vedením Ivany Pristašovej

PIATOK 14. 9. 2007 | 18.30 HOD. | DESIGN FACTORY

3. – 4. – 5. KONCERT | **FRANCÚZSKA NOC KOMORNEJ HUDBY**

INTERPRETI | **TRIO DUMKY** (FR) | **ICARUS QUARTET** (SK-CZ) | Veronika Lacková – klavír |

Ronald Šebesta – klarinet | Cyril Šikula – flauta | Isabelle Courret (FR) – harfa |

Jozef Lupták – violončelo

PROGRAM | M. Ravel | E. Satie | G. Fauré

THURSDAY | SEPTEMBER 13, 2007 | 6.30 PM | KLARISKY CHURCH

1ST CONCERT | **VISEGRAD CELLO QUARTET – V44V**

PERFORMERS | Jiří Bárta (CZ) | Tamás Varga (HU-AT) | Aleksandra Ohar (PL) | Jozef Lupták (SK)

PROGRAM | V. Godár | P. Zemek | K. Penderecki | G. Ligeti | L. Salamon-Čekovská | J. Iršai | M. Varga | J. S. Bach

THURSDAY | SEPTEMBER 13, 2007 | 9.00 PM | KLARISKY CHURCH

2ND CONCERT | **PACORA TRIO & BRATISLAVA CHAMBER SOLOISTS | NIGHT CONCERT**

PACORA TRIO | Stano Palúch – violin | Róbert Ragan – double bass | Marcel Comendant (MOLDOVA) – cimbalom

BRATISLAVA CHAMBER SOLOISTS (Artistic Director: Ivana Pristašová)

FRIDAY | SEPTEMBER 14, 2007 | 6.30 PM | DESIGN FACTORY

3RD – 4TH – 5TH CONCERT | **FRENCH CHAMBER MUSIC NIGHT**

PERFORMERS | **TRIO DUMKY** (FR) | **ICARUS QUARTET** (SK-CZ)

Isabelle Courret (FR) – harp | Veronika Lacková – piano | Ronald Šebesta – clarinet

Cyril Šikula – flute | Jozef Lupták – cello

PROGRAM | M. Ravel | E. Satie | G. Fauré

SOBOTA 15. 9. 2007 | 19.00 HOD. | DESIGN FACTORY

6. KONCERT | **JAZZOVÁ NOC | JAZZ NIGHT**

ACOUSTIC COLOURS | Stano Palúch – husle | Michal Vavro – gitara | Juraj Griglák – kontrabas |
Ajdži Sabo – perkusie | a ich hostia

NEDEĽA 16. 9. 2007 | 15.30 HOD. | DESIGN FACTORY

7. KONCERT | **HUDBA AKO HRA | KONCERT PRE DETI**

INTERPRETI | Ivan Šiller, Lenka Šillerová – klavír, sprievodné slovo a hry | Ronald Šebesta – klarinet |
Ivana Pristašová – husle | Zuzana Biščáková – klavír
PROGRAM | I. Stravinskij – Príbeh vojaka

NEDEĽA 16. 9. 2007 | 18.30 HOD. | DESIGN FACTORY

8. – 9. – 10. KONCERT | **BRATISLAVSKÁ NOC KOMORNEJ HUDBY IV**

INTERPRETI | **ICARUS QUARTET** | Ivana Pristašová, Milan Paľa, Marián Svetlík – husle |
Milan Radič, Peter Vrbínčik – viola | Jozef Lupták – violončelo | Richard Gašpar – kontrabas
PROGRAM | J. L. Bella | J. Brahms | A. Dvořák
RUSKÉ USPÁVANKY A SNY | Petra Noskaiová – spev | Vladimír Godár – klavír

SATURDAY | SEPTEMBER 15, 2007 | 7.00 PM | DESIGN FACTORY

6TH CONCERT | **JAZZ NIGHT**

ACOUSTIC COLOURS | Stano Palúch – violin | Michal Vavro – acoustic guitar | Juraj Griglák – double bass |
Ajdži Sabo – percussion | and their guests

SUNDAY | SEPTEMBER 16, 2007 | 3.30 PM | DESIGN FACTORY

7TH CONCERT | **MUSIC AS A GAME | CONCERT FOR CHILDREN**

PERFORMERS | Ivan Šiller, Lenka Šillerová – piano, accompanying words and games | Ronald Šebesta – clarinet |
Ivana Pristašová – violin | Zuzana Biščáková – piano
PROGRAM | I. Stravinsky – The Soldier's Tale

SUNDAY | SEPTEMBER 16, 2007 | 6.30 PM | DESIGN FACTORY

8TH – 9TH – 10TH CONCERT | **BRATISLAVA CHAMBER MUSIC NIGHT IV**

PERFORMERS | **ICARUS QUARTET** | Ivana Pristašová, Milan Paľa, Marián Svetlík – violin |
Milan Radič, Peter Vrbínčik – viola | Jozef Lupták – cello | Richard Gašpar – double bass
PROGRAM | J. L. Bella | J. Brahms | A. Dvořák
RUSSIAN LULLABIES AND REVERIES | Petra Noskaiová – alto | Vladimír Godár – piano

1. KONCERT | ŠTVRTOK | 13.9.2007 | 18.30 HOD. | KONCERTNÁ SIEŇ KLARISKY

VISEGRAD CELLO QUARTET – V44V

1ST CONCERT | THURSDAY | SEPTEMBER 13, 2007 | 6.30 PM | KLARISKY CHURCH

VIOLONČELISTI | CELLISTS

JIŘÍ BÁRTA (CZ)

TAMÁS VARGA (HU)

ALEKSANDRA OHAR (PL)

JOZEF LUPTÁK (SK)

PROGRAM | Vladimír Godár (1956) – Passacaglia | SVETOVÁ PREMIÉRA | WORLD PREMIERE

Krzysztof Penderecki (1933) – Capriccio per Sigfried Palm (1968)

György Ligeti (1923–2006) – Sonáta pre sólové violončelo | Sonata for solo cello (1948/1953)

1. Dialogo
2. Capriccio

Pavel Zemek (1957) – Suita č. 2 pre sólové violončelo *In memoriam P. Jakub Zemek (1992–1995)* | Suite no. 2 for solo cello

PRESTÁVKA | INTERMISSION

Marián Varga (1947) – Hymnus (písané pre Stredoeurópsku univerzitu v Skalici) | Hymnus (written for the Central European University in Skalica)

Lubica Salamon – Čekovská (1975) – Kukucks Winterlied pre 4 violončelá | Kukucks Winterlied for 4 cellos (2004/2005)

Jevgenij Iršai (1951) – Celli torenti pre 4 violončelá | Celli torenti for 4 cellos (2007)

Johann Sebastian Bach (1685–1750) – Výber z chorálov J. S. Bacha v úprave pre 4 violončelá (upr. J. Bárta) | Excerpts from J. S. Bach's Chorales, arranged for 4 cellos (arranged by J. Bárta)

VISEGRAD CELLO QUARTET – V44V

The initiator of this interesting project was the former director of the Slovak Institute in Prague, Ľubica Krénová. It was during her mission in Prague that the first concert of four cellists from the Visegrád Four (V44V) was held. The intent was simple – to unite prominent cellists from the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia, who would, as soloists, but also as a cello quartet, present and continue presenting musical pieces mainly by contemporary composers from each of their countries. In this way, the V44V project was introduced in Prague, Pilsen and Skalica – at the opening of the Central European University (on this occasion Marián Varga wrote his musical piece *Hymnus* for this ensemble), as well as in the Les Invalides cathedral in Paris. Another result of this project was a live recording of the ensemble in St. George's Basilica at the Prague Castle in April, 2005. Each cellist is an established performer – soloist, not only in the country he represents, but also on international stages.

JOZEF LUPTÁK

VISEGRAD CELLO QUARTET – V44V

Iniciátorkou zaujímavého projektu bola ex-riaditeľka Slovenského inštitútu v Prahe Ľubica Krénová. Počas jej pôsobenia v Prahe sa uskutočnil aj prvý koncert štyroch violončelistov zo štyroch visegrádskejších krajín (V44V). Zámer bol jednoduchý – spojiť popredných violončelistov z Čiech, Maďarska, Poľska a Slovenska, ktorý by uviedli, resp. uvádzali najmä diela súčasných autorov zo svojich krajín ako sólisti i ako violončelové kvarteto. Takýmto spôsobom sa projekt V44V predstavil v Prahe, Plzni a v Skalici – pri otvorení Stredoeurópskej univerzity (pri tejto príležitosti Marián Varga napísal pre toto zoskupenie skladbu *Hymnus*), a taktiež v Paríži v katedrále Les Invalides. Výsledkom projektu bol aj živý záznam vystúpenia hudobníkov v Bazilike sv. Juraja na Pražskom hrade v apríli roku 2005. Každý z violončelistov je etablovaným interpretom – sólistom, nielen v krajine, ktorú reprezentuje, ale aj na medzinárodných pódioch.

JOZEF LUPTÁK

2. KONCERT | ŠTVRTOK | 13.9.2007 | 21.00 HOD. | KONCERTNÁ SIEŇ KLARISKY

PACORA TRIO A KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA
PACORA TRIO & BRATISLAVA CHAMBER SOLOISTS

2ND CONCERT | THURSDAY | SEPTEMBER 13, 2007 | 9 PM | KLARISKY CHURCH

PACORA TRIO (SK)

STANO PALÚCH – husle violin

RÓBERT RAGAN – kontrabas double bass

MARCEL COMENDANT – cimbal cimbalom
(MOLDAVSKO/MOLDOVA)

KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA

POD VEDENÍM IVANY PRISTAŠOVEJ | BRATISLAVA

CHAMBER SOLOISTS under the direction

of IVANA PRISTAŠOVÁ

PACORA TRIO – vzniklo v roku 2004 ako projekt hudobníkov, ktorí majú skúsenosti v jaze, folklóre a vážnej hudbe. Repertoár skupiny tvoria okrem prearanžovaných jazzových štandardov vlastné kompozície, ktoré vychádzajú z folklórnych koreňov jednotlivých členov (Slovensko, Moldavsko) a z jazzovej i swingovej hudby. Členovia pôsobia v rôznych jazzových a komorných zoskupeniach a sú tiež vyhľadávanými štúdiovými hudobníkmi. | The PACORA TRIO was formed in 2004 as a project of musicians with experience in jazz, folk and classical music. Besides prearranged jazz standards, the ensemble's repertoire consists of their own compositions originating from the folk roots of its members (Slovakia, Moldova), as well as jazz and swing music. Pacora trio members are also members of various jazz and chamber ensembles and are sought-after studio musicians as well.

KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA – vznikli v roku 1990 na VŠMU v Bratislave a za krátky čas sa etablovali ako jeden z popredných slovenských súborov. Interpretačný profil telesa formovali mnohé domáce i zahraničné umelecké osobnosti. Od roku 2000 pôsobí v orchestri ako koncertná majsterka I. Pristašová. V repertoári súboru dominujú diela klasikov a romantikov. Významné miesto má tvorba 20. storočia. Súbor premiéroval početné sklady slovenských autorov. Orchester pravidelne koncertuje na domácich koncertných pódiumoch a významných festivaloch, ako aj v zahraničí. | THE CHAMBER SOLOISTS BRATISLAVA ensemble was formed in 1990 at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and shortly established itself as one of the leading ensembles in Slovakia. The ensemble's interpretation profile was formed by various domestic and foreign musicians. The orchestra's concert master since 2000 is I. Pristašová. Their repertoire consists predominately of works by classical and romantic composers. Works by twentieth century composers are also key. The Chamber Soloists Bratislava ensemble premiered many compositions by Slovak composers. The orchestra regularly performs at domestic concert stages and famous festivals

3. – 4. – 5. KONCERT | PIATOK | 14. 9. 2007 | 18.30 HOD. | KONIEC CCA 22.30 HOD. | DESIGN FACTORY

FRANCÚZSKA NOC KOMORNEJ HUDBY FRENCH CHAMBER MUSIC NIGHT

3RD – 4TH – 5TH CONCERT | FRIDAY | SEPTEMBER 14, 2007 | 6.30 PM | ENDS APPROX 10.30 PM | DESIGN FACTORY

TRIO DUMKY (FR)

PIERRE OLIVIER QUEYRAS – husle violin

VÉRONIQUE MARIN – violončelo cello

FRÉDÉRIC LAGARDE – klavír piano

ISABELLE COURRET – harfa harp (FR)

VERONIKA LACKOVÁ – klavír piano

JOZEF LUPTÁK – violončelo cello

ICARUS QUARTET (SK-CZ)

MILAN PALA – husle violin

MARIÁN SVETLÍK – husle violin

JULIÁN VEVERICA – viola viola

ŠTĚPÁN ŠVESTKA – violončelo cello (CZ)

RONALD ŠEBESTA – klarinet clarinet

CYRIL ŠIKULA – flauta flute

PROGRAM | 18.30 – 19.45 | **3. KONCERT | 3RD CONCERT**

PRESTÁVKA | INTERMISSION

20.15 – 21.00 | **4. KONCERT | 4TH CONCERT**

PRESTÁVKA | INTERMISSION

21.15 – 22.30 | **5. KONCERT | 5TH CONCERT**

Komorná hudba francúzskych skladateľov zaznieva na Slovensku skôr sporadicky. Konvergenie ponúkajú večer z diel Ravela, Faurého a Satieho v interpretácii francúzskych a slovenských hudobníkov. Exkluzívnou lahôdkou, nielen pre znalcov, bude uvedenie kompletného komorného diela Mauricea Ravela, ktorého 70. výročie úmrtia si tento rok pripomíname. Zážitok z francúzskej hudby umocnia francúzske vína a syry (v cene lístka). Projekt je pripravený v spolupráci s Francúzskym inštitútom v Bratislave. | Chamber music by French composers is rather sporadically heard in Slovakia. Convergence provides an evening with works by Ravel, Fauré and Satie performed by French and Slovak musicians. An exclusive treat not only for connoisseurs will be a performance of the complete chamber works of Maurice Ravel. This year, we commemorate the seventieth anniversary of his death. The French musical experience will be enhanced by French cheese and wines (included in the price of the ticket). The project was prepared in cooperation with the French institute in Bratislava.

Časový harmonogram koncertov je orientačný. | The time schedule is approximate.

Srdečne Vás pozývame na občerstvenie, ktoré bude v prestávkach medzi koncertami. | You are warmly invited for the refreshments in each intermission between the concerts.

3. KONCERT | 3RD CONCERT

PROGRAM | Maurice Ravel (1875–1937)

– Trio pre klavír, husle a violončelo | Trio for piano, violin and cello (1914)

1. Modéré
2. Pantoum. Assez vite
3. Passacaille. Très large
4. Final. Animé

– Tzigane, koncertná rapsódia pre husle a klavír | Tzigane, Concert Rhapsody for violin and piano (1924)

– Sonáta pre klavír a husle č. 1 | Sonata for piano and violin no. 1 (1897)

Allegro

– Berceuse sur le nom de Gabriel Fauré pre husle a klavír | Berceuse sur le nom de Gabriel Fauré for violin and piano (1922)

Simplice

– Introdukcia a allegro pre harfu, flautu, klarinet a sláčikové kvarteto | Introduction and Allegro for harp, flute, clarinet and string quartet (1905)

1. Introduction. Très lent
2. Allegro

4. KONCERT | 4TH CONCERT

PROGRAM | Eric Schmidt

- Étude n° 1 & Étude n° 6
pre harfu | for harp

Erik Satie (1866–1925)

- 2 Pièces froides (1897)

- No. 1: Airs à faire fuir:

- I. D'une manière très particulière
- II. Modestement
- III. S'inviter

- No. 2.: Danses de travers:

- I. En y regardent à deux fois
- II. Passer
- III. Encore

- Gymnopédies (1889)

- No. 1: Lent et douloureux

Gabriel Fauré (1845–1924)

- Klavírne trio d mol, op. 120

(verzia pre klarinet, violončelo a klavír | version for
clarinet, cello and piano)

1. Allegro ma non troppo
2. Andantino
3. Allegro vivo

5. KONCERT | 5TH CONCERT

PROGRAM | Maurice Ravel (1875–1937)

- Sonáta pre husle a klavír č. 2 | Sonata for
violin and piano no. 2 (1923–1927)

1. Allegretto
2. Blues. Moderato
3. Perpetuum mobile. Allegro

- Sonáta pre husle a violončelo | Sonata for
violin and cello

1. Allegro
2. Très vif
3. Lent
4. Vif, avec entrain

- Sláčikové kvarteto F dur | String Quartet
in F Major

1. Allegro moderato
2. Assez vif. Très rythmé
3. Très lent
4. Vif et agité

„Mali by sme mať vždy na pamäti, že cit a emócie tvoria podstatu umeleckého diela.“

MAURICE RAVEL (1875–1937)

Fin-de-siècle priniesol bohémскому Parížu status progresívneho intelektuálneho a kultúrneho európskeho centra. Impresionizmus a symbolizmus vo výtvarnom umení a literatúre našli autonómnu odozvu v „novej hudbe“, ktorej zosobnením sa stal Claude Debussy (1862–1918). K hudobným inšpiráciám možno pridať „exotizmy“ siahajúce od hudby ruských skladateľov až ku gamelanom z Bali.

Tak ako Debussy nemal rád nálepku impresionistu, Maurice Ravel odmietal preceňovanie jeho vplyvu: *„... nemôže byť vyradený z okruhu sudičiek, ktoré stáli okolo mojej kolísky, [no] musím zdôrazniť, že sa identifikujem pre najranejšie fázy môjho vývoja tiež s Gabrielom Fauré, Emmanuelom Chabrierom a Erikom Satiem... Som presvedčený, že som vždy sledoval opačný smer, ako Debussyho symbolizmus...“* Týmto smerom, ktorý obzvlášť vystupuje do popredia v Ravelovej komornej hudbe, bol záujem o prehľadné hudobné štruktúry a pevné formy.

Excentrický „vtipkár“ Satie (1866–1925), ktorého Ravel spoznal v roku 1893, často prekvapivo anticipoval budúcnosť. Napríklad ideou „hudby k nábytku“, hudby ako pozadia, ktorá je dnes všadeprítomnou realitou. „Antiromantické“ *2 Pièces froides* (2 chladné skladby) ukazujú ten istý hudobný nápad v „minimalistických“ obmenách. *Gymnopédie* (1889) boli údajne scénickým tancom antických Grékov, no tieto éterické a elegantné Satieho diela dnes mnohí považujú za predchodcov ambient music. Nemožno sa preto čudovať, že upúťali napríklad skupinu Blood, Sweat and Tears, experimentátora Bryana Ena, jazzmana Jacquesa Loussiera či dokonca Janet Jackson...

“We should always remember that sensitiveness and emotion constitute the real content of a work of art.”

MAURICE RAVEL (1875–1937)

The Fin-de-siècle (French for “end of the century”) made bohemian Paris a progressive, intellectual and cultural center of Europe. Impressionism and Symbolism in fine art and literature also received an autonomous response in “New music,” represented most strongly by Claude Debussy (1862 – 1918). Musical inspirations could include “exoticisms” coming from the music of Russian composers, but even gamelans from Bali.

In the same way Debussy didn’t like being labeled an impressionist, Maurice Ravel refused his overrated influence: *“...he cannot be excluded from the ring of Destinies that stood around my cradle, but I have to emphasize that for the early phases of my development, I also identify with Gabriel Fauré, Emmanuel Chabrier and Erik Satie... I think I have always personally followed a direction opposed to that of the symbolism of Debussy...”* This direction that especially comes to the fore in Ravel’s chamber compositions was his interest in synoptic musical structures and set forms.

The eccentric “joker” Satie (1866–1925), whom Ravel met in 1893, often surprisingly anticipated the future. For example, his idea of „furniture music“ – background music – is today omnipresent reality. The “anti-romantic” *2 Pièces froides* (Two Cold Pieces) depict the same musical idea in “minimalist” modifications. Satie’s *Gymnopédies* (1889) were supposedly an ancient Greek scenic dance, but today, these ethereal and elegant compositions are by many considered the predecessors of ambient music. Thus, it shouldn’t be surprising that they captivated artists like Blood, Sweat and Tears, the experimental Bryan Eno, the jazzman Jacques Loussier and even Janet Jackson...

Renowned composer, pianist and organist Gabriel Fauré (1845–1924) taught Ravel at the Paris Conservatory. The *Trio for violin, cello and piano in D Minor, op. 120* (1923), created during the time when he had to leave the school because of his hearing loss, is one of Fauré's best works. Ravel wrote the first of his many chamber opuses – *Sonata for violin and piano no. 1* (1897, published in 1975) under the influence of Fauré, who was a chamber music specialist. He later saluted his teacher through his fragile miniature *Berceuse sur le nom de Gabriel Fauré* (1922). The “lullaby” theme is a continuation of creating melodies from the letters in names (the most famous example being B-A-C-H).

“In the name of the Gods of music and in my own, do not touch a single note you have written in your *Quartet*.” Debussy wrote this to Ravel in a letter in 1905. However, his *String Quartet in F Major* (1902–1903) was bitterly received by most of the public. At that time, the authorities of the Paris Conservatory denied Ravel his last attempt to take part in the prestigious competition for the Grand Prix de Rome. The result was a public scandal, after which the head of this conservative institution was replaced by a more progressive Fauré. A thematic link with the *Quartet* can be found in the “impressionist” *Introduction and allegro for harp, flute clarinet and string quartet* (1905), where Ravel proves his status of one of the most brilliant instrumentators in the history of music.

The *Trio for violin, cello and piano* was created in 1914 in the composer's native Basque Country. The fact that the First World War broke out sped up Ravel's work on the composition, because he wanted to enlist in the army. Inspira-

Uznávaný skladateľ, klavirista a organista Gabriel Fauré (1845–1924) učil Ravela na Parížskom konzervatóriu. *Trio pre husle, violončelo a klavír d mal op. 120* (1923), ktoré vzniklo v období, keď po strate sluchu musel školu opustiť, patrí k jeho najlepším dielam. Pod vplyvom Faurého, špecialistu na komornú hudbu, napísal Ravel prvý z nepočtených komorných opusov – *Sonátu pre husle a klavír č. 1* (1897, publikovaná až 1975). Svojmu učiteľovi vzdal neskôr poctu krehkou miniatúrou *Berceuse sur le nom de Gabriel Fauré* (1922). Téma „uspávanky“ je pokračovaním dávnej praxe vytvárať melódie z písmen mien (najznámejším príkladom je B-A-C-H).

„V mene Múz i svojom Vás zaprisahávam, nedotknite sa jedinej noty, ktorú ste v kvartete napísali.“ Tento apel adresoval údajne Ravelovi Debussy v liste z roku 1905. Uznanie, s ktorým sa *Sláčikové kvarteto F dur* (1902–1903) stretlo u časti verejnosti, malo však pre skladateľa trpkú príchuť. V tom čase mu bol totiž autoritami Parížskeho konzervatória odmietnutý posledný pokus zúčastniť sa prestížnej súťaže o Rímsku cenu. Výsledkom bol verejný škandál, po ktorom sa na čelo tejto konzervatívnej inštitúcie dostal progresívnejší Fauré. Tematickú súvislosť s *Kvartetom* možno nájsť v „impresionistickej“ *Introdukcii a allegre pre harfu, flautu, klarinet a sláčikové kvarteto* (1905), kde Ravel dokazuje svoj status jedného z najbrilantnejších inštrumentátorov v dejinách hudby.

Trio pre husle, violončelo a klavír vznikalo v roku 1914 v skladateľovom rodnom Baskicku. Vypuknutie 1. svetovej vojny urýchlilo prácu na diele, pretože Ravel túžil vstúpiť do armády. Inšpirácia *Tria* siaha od baskického tanca k malajskej poézii. Skladba patrí pre „orchestrálnu“ zvukovosť, virtuozitu a koloristické efekty vyžadované od jednotlivých nástrojov k vysoko ceneným komorným dielam.

tion for the *Trio* reaches from Basque dance to Malaysian poetry. Because of its “orchestral” sonority, virtuosity and coloristic effects required from individual instruments, it is one of the most appreciated chamber compositions.

The *Sonata for violin and cello* (1920–1922) is Ravel’s “most ascetic” chamber composition and, to a certain extent, shows influence from Stravinsky and Schönberg. It is one of the few pieces that the composer managed to create during a time when he was coping with his mother’s death and his own growing health problems. The *Tzigane, Concert Rhapsody for violon and piano* (1924) that was created upon his meeting with Hungarian violinist Jelly d’Arányi is the exact opposite. Through a composition *à la hongroise*, Ravel joined those classical music composers (Haydn, Brahms, Liszt and others), who were inspired by the unbridled fantasy, virtuosity and emotions associated with “gypsy” music. The piece also exists as a version for violin and orchestra. The renowned *Sonata for two violins and piano no. 2* (1923–1927) concludes Ravel’s chamber opuses. The composition continues the strong tradition of pieces for these instruments by Franck, Debussy and Saint-Saëns. The second part (*Blues*) is an expression of the jazz intoxication to which Europe submit in the 1920’s, classical music composers not being an exception. The composition was premiered with Romanian violinist and composer Georges Enescu. He didn’t like the piece. Out of anger, Ravel destroyed the original, and as a new finale, wrote a furious *Perpetuum Mobile*...

Sonáta pre husle a violončelo (1920–1922) je „najasketickejším“ Ravelovým komorným dielom a do určitej miery v nej cítiteľ vplyvy Stravinského a Schönberga. Je jednou z mála skladieb, ktoré dokázal skladateľ vyrovnávajúci sa so smrťou matky a narastajúcimi zdravotnými problémami v tomto období vytvoriť.

Úplným opakom je efektná *Tzigane, koncertná rapsódia pre husle a klavír* (1924), ktorá vznikla na základe stretnutia s maďarským huslistom Jelly d'Arányim. Kompozíciou *à la hongroise* sa Ravel zaradil k tým skladateľom vážnej hudby (Haydn, Brahms, Liszt a i.), ktorých inšpirovali nespútaná fantázia, virtuozita, emócie a asociované s „cigánskou“ hudbou. Dielo existuje aj vo verzii pre husle a orchester.

Obdivovaná *Sonáta pre husle a klavír č. 2* (1923–1927) Ravelove komorné opusy uzatvára. Kompozícia nadväzuje na silnú tradíciu diel pre toto obsadenie od Francka, Debussyho a Saint-Saënsa. Druhá časť (*Blues*) je výrazom opojenia jazzom, ktorému v 20. rokoch Európa podľahla a nevyhli sa mu ani skladatelia vážnej hudby. Skladbu premiéroval autor spolu s rumunským huslistom a skladateľom Georgesom Enescu. Tomu sa dielo nepáčilo. Ravel v zlosti originál zničil a ako nové finále napísal zúrivé *Perpetuum mobile*...

ANDREJ ŠUBA

6. KONCERT | SOBOTA | 15.9.2007 | 19.00 HOD | DESIGN FACTORY

JAZZOVÁ NOC | JAZZ NIGHT

6TH CONCERT | SATURDAY | SEPTEMBER 15, 2007 | 7 PM | DESIGN FACTORY

ACOUSTIC COLOURS A ICH HOSTIA | AND THEIR GUESTS

STANO PALÚCH – husle violin

MICHAL VAVRO – gitara acoustic guitar

JURAJ GRIGLÁK – double bass

AJDŽI SABO – percussion

ACOUSTIC COLOURS – skupina hrá pôvodnú inštrumentálnu hudbu bez žánrových obmedzení a hraníc, autorom väčšiny skladieb je Michal Vavro. Kombináciou rôznych nápadov a inšpirácií vznikol originálny hudobný jazyk ako prostriedok vyjadrenia vlastného názoru i vlastnej zvukovej predstavy, ktorí členovia skupiny označujú ako Akustická hudba. V tomto názve je obsiahnuté všetko – absolútna sloboda vyjadrovania cez hudbu, spojená s trvalým vnútorným vzťahom k pôvodnému živému akustickému zvuku. Členovia skupiny tiež čerpajú z klasického hudobného vzdelania a účinkovania v rôznych orchestroch vážnej hudby. Originálny hudobný jazyk sa takto vytvára spojením jazzového kontrabasistu, huslistu pohybujúceho sa od folklóru cez jazz až po world music, bluegrassového gitaristu a univerzálneho perkusionistu. | **ACOUSTIC COLOURS** – this ensemble plays authentic instrumental music without genre restrictions and borders, the author of most pieces being Michal Vavro. The ensemble's original musical language, which its members call Acoustic music, was created by a combination of various ideas and inspirations, serving as a means of expressing the members' own opinions and sound ideas. This name includes everything – absolute freedom expressed through music, combined with a continuous relationship with authentic acoustic sound. The members of Acoustic Colours also derive from their classical musical education and their previous work with classical music orchestras. The original musical language is thus formed by the combination of a jazz double bass player, a violinist playing folk through jazz through world music, a bluegrass guitarist and a universal percussionist.

7. KONCERT | NEDELA | 16.9.2007 | 15.30 HOD | DESIGN FACTORY

HUDBA AKO HRA | KONCERT PRE DETI
MUSIC AS A GAME | CONCERT FOR CHILDREN

7TH CONCERT | SUNDAY | SEPTEMBER 16, 2007 | 3.30 PM | DESIGN FACTORY

IVAN ŠILLER – klavír, sprievodné slovo a hry | piano, accompanying words and games

LENKA ŠILLEROVÁ – klavír, sprievodné slovo a hry | piano, accompanying words and games

RONALD ŠEBESTA – klarinet | clarinet

IVANA PRISTAŠOVÁ – husle | violin

ZUZANA BIŠČÁKOVÁ – klavír | piano

PROGRAM | Igor Stravinskij (1882–1971) – Príbeh vojaka | The Soldier's Tale

verzia pre husle, klarinet a klavír | version for violin, clarinet and piano

výber | excerpts

György Ligeti (1923–2006) – Musica ricercata pre klavír | Musica ricercata for piano

výber | excerpts

Henry Cowell (1897–1965) – The Aeolian harp | The Aeolian harp

– The Banshee | The Banshee

Špeciálny koncert pre deti prináša festival už po druhýkrát a opäť ho pripravil klavirista Ivan Šiller so svojimi hosťami. Tentokrát na motívy *Príbehu vojaka* od Igora Stravinského. Deti dozvedia čo sa stalo s vojakom, ktorý hral karty s čertom. Budú sa aj hrať s kockami i kartami a možno si odnesú aj malé prekvapenie... Hravé popoludnie s hudbou ukončí sladká horúca čokoláda. | For a second time, the festival will include a concert for children, again prepared by pianist Ivan Šiller and his guests. This time, the theme will be Igor Stravinsky's *Soldier's Tale*. Children will discover what happened to a soldier who played cards with the devil. They will also play cards and dice and might even receive a small surprise... The playful afternoon will be concluded by sweet hot chocolate.

8. – 9. – 10. KONCERT | NEDELA | 16. 9. 2007 | 18.30 HOD. | KONIEC CCA 22.30 HOD. | DESIGN FACTORY

BRATISLAVSKÁ NOC KOMORNEJ HUDBY IV BRATISLAVA CHAMBER MUSIC NIGHT IV

8TH – 9TH – 10TH CONCERT | SUNDAY | SEPTEMBER 16, 2007 | 6.30 PM | ENDS APPROX 10.30 PM | DESIGN FACTORY

ICARUS QUARTET

IVANA PRISTAŠOVÁ – husle violin

MILAN PALA, MARIÁN SVETLÍK – husle violin

MILAN RADIČ, PETER VRBINČÍK – viola viola

JOZEF LUPTÁK – violončelo cello

RICHARD GAŠPAR – double bass

PETRA NOSKAIOVÁ – spev alto

VLADIMÍR GODÁR – klavír piano

PROGRAM | 18.30 – 19.30 | **8. KONCERT | 8TH CONCERT**

PRESTÁVKA | INTERMISSION

19.45 – 20.45 | **9. KONCERT | 9TH CONCERT**

PRESTÁVKA | INTERMISSION

21.00 – 22.30 | **10. KONCERT | 10TH CONCERT**

Bratislavská noc komornej hudby sa stala festivalovou tradíciou. Tento rok vám predstavíme dielo slovenského skladateľa Jána Levoslava Bellu v kontexte skladieb jeho „slávnejších“ súčasníkov Antonína Dvořáka a Johanna Brahmsa. Myslíme si, že Bella do tejto spoločnosti patrí. Na záver festivalu zaznejú piesne z Ruska, ktoré pre Konvergencie vybral, spracoval a spolu so speváčkou Petrou Noskaiovou naštudoval skladateľ Vladimír Godár. Cez uspávanky 15 ruských autorov od Čajkovského cez Stravinského až po Šostakoviča môžete na krátkom úseku spoznať históriu ruskej hudby. Samozrejmosťou dlhého večera je malé občerstvenie a víno z nášho regiónu. | The Bratislava Chamber Music Night has become a tradition at the festival. This year, we introduce the works of Ján Levoslav Bella, in the context of his “more famous” contemporaries, Antonín Dvořák and Johannes Brahms. We believe that Bella belongs in their company. The festival will be concluded by Russian pieces that Vladimír Godár chose, arranged and learned, along with Petra Noskaiová for the Convergence Festival. Through 15 lullabies by Russian composers, from Tschaikovsky through Stravinsky to Shostakovich, you will have the opportunity to get to know the history of Russian music in only a short period of time. Small refreshments and wine from our region are commonplace for the long evening.

Časový harmonogram koncertov je orientačný. | The time schedule is approximate.

Srdečne Vás pozývame na občerstvenie, ktoré bude v prestávkach medzi koncertami. | You are warmly invited for the refreshments in each intermission between the concerts.

8. KONCERT | 8TH CONCERT

PROGRAM | Ján Levoslav Bella (1843–1936)
– Sláčikové kvarteto c mol | String Quartet
in C Minor (ver. 1919)

1. Allegro
2. Andante
3. Allegro risoluto
4. Grave. Vivace

Johannes Brahms (1833–1897)
– Sláčikové kvinteto č. 1 F dur pre 2 huslí,
2 violy a violončelo Op. 88 | String Quintet
No. 1 in F Major for 2 violins, 2 violas and
cello, Op. 88 (1882)

1. Allegro non troppo ma con brio
2. Grave ed appassionato
3. Allegro energico

9. KONCERT | 9TH CONCERT

PROGRAM | Ján Levoslav Bella (1843–1936)
– Sláčikové kvinteto d mol pre 2 huslí, 2 violy
a violončelo | String Quintet in D minor for
2 violins, 2 violas and cello (1870/1923)

1. Allegro appassionato
2. Scherzo. Vivace
3. Adagietto
4. Presto ma comodo

Antonín Dvořák (1841–1904)
– Sláčikové kvinteto G dur pre 2 huslí, violu,
violončelo a kontrabas Op. 77 | String Quintet
in G Major for 2 violins, viola, cello and
double bass, Op. 77 (1875)

1. Allegro con fuoco
2. Scherzo
3. Poco andante
4. Allegro assai

10. KONCERT | 10TH CONCERT

RUSKÉ USPÁVANKY A SNY | RUSSIAN LULLABIES AND REVERIES

PETRA NOSKAIOVÁ – spev alto

VLADIMÍR GODÁR – klavír piano

PROGRAM | Piotr Iljič Čajkovskij (1833–1887)

– Douce rêverie pour piano op. 39/21 (1878)

Michail Ivanovič Glinka (1804–1857) | N. V. Kukoľnik
– Uspávanka | Lullaby (1840)

Alexander Sergejevič Dargomyžskij (1813–1869) | M. J.
– Uspávanka | Lullaby (c1861)

P. I. Čajkovskij | A. N. Majkov
– Uspávanka | Lullaby | op. 16/1 (1872)

P. I. Čajkovskij | A. N. Pleščejev
– Uspávanka za búrky | Lullaby for Storms |
op. 54/10 (1883)

P. I. Čajkovskij
– Berceuse pour piano op. 72/2 (1893)

Milij Alexandrovič Balakirev (1837–1910) | A. V. Arseniev
– Uspávanka | Lullaby (1858)

Alexander Porfirievič Borodin (1833–1887)
– Spiaca kňažná (Rozprávka) | The Sleeping Princess
(fairy tale) (1867)

Nikolaj Andrejevič Rimskij-Korsakov (1844–1908) | L. A. Mei
– Uspávanka | Lullaby | op. 2/3 (1866)

Modest Petrovič Musorgskij (1839–1881) |
A. N. Ostrovskij
– Uspávanka | Lullaby (1865)

M. P. Musorgskij | N. A. Nekrasov
– Uspávanka Jeriomušku | Jeriomuška's Lullaby (1868)

A. P. Borodin
– Rêverie pour piano (1885)

Anatolij Konstantinovič Ľadov (1855–1914)
– Berceuse pour piano op. 24/2 (1890)

Anton Stepanovič Arenskij (1861–1906) | T. L. Ščepkina-Kupernik
– Uspávanka | Lullaby | op. 70/3 (190?)

Sergej Ivanovič Tanejev (1856–1915) | K. D. Bal'mont
– Uspávanka | Lullaby (1896/R1916)

Alexander Tichonovič Grečaninov (1864–1956) | M. J. Lermontov
– Uspávanka | Lullaby | op. 1/5 (188?)

Sergej Michailovič Ľapunov (1859–1924)
– Rêverie du soir pour piano op. 3 (1880/R1903)

Felix Michailovič Blumenfeld (1863–1931)
– Koľysanka na fortepiano op. 23/3 (1897)

A. K. Ľadov | ľudový text
– Uspávanka | Lullaby | op. 14/6 (1887)

– Uspávanka | Lullaby | op. 18/3 (1887)

– Uspávanka | Lullaby | op. 22/1 (1890)

– Uspávanka | Lullaby (1906)

Dmitrij Dmitrijevič Šostakovič (1906–1975) | anonym
– Uspávanka | Lullaby | op. 79/3 (1948)

Igor Fiodorovič Stravinskij (1882–1971) | autor, preklad Charles F. Ramuz
– Berceuse (1917)

I. F. Stravinskij | ľudový text
– Tri rozprávky pre deti | Three Stories for Children (1915–1917)

Cingi-lingi-bom | Tilim-Bom

Divé labute | Geese and Swans

Medveď – rozprávka s pesničkou (podľa Afanasieva) | The Bear – a fairy
tale with a song (based on Afanasyev)

„Tvorba slovenského skladateľa, organistu, dirigenta a pedagóga Jána Levoslava Bellu (1843–1936) predstavuje nielen jeden z mnohých hudobných prejavov vyspelého romantizmu, ... , ale z hľadiska novodobých dejín tvorí aj jeden zo základných pilierov slovenskej hudobnej kultúry. Bella počas svojho bohatého a pohnutého života pôsobil predovšetkým v chrámoch a školách habsburskej monarchie, no sníval skôr o koncertných sálach a operných domoch, kde jeho diela prenikali veľmi ťažko a sporadicky. Človeka však definuje tak jeho každodenná práca ako aj jeho sny, preto Bellovo dielo pokrýva celú paletu hudobných žánrov a druhov hudobného romantizmu...“

VLADIMÍR GODÁR (Z ÚVODU K SÚBORNÉMU DIELU J. L. BELLU)

Jediný výrazný predstaviteľ hudobného romantizmu na Slovensku sa narodil v učiteľskej rodine v Liptovskom Mikuláši. Časť gymnaziálnych štúdií absolvoval v Levoči, neskôr vstúpil do teologického seminára v Banskej Bystrici a vďaka priazni biskupa Štefana Moysesu študoval na viedenskom Pázmáneu. Všade sa intenzívne zaoberal hudbou. Po štúdiách sa jeho prvým profesionálnym hudobným pôsobiskom stala Kremnica, kde pôsobil ako hudobný riaditeľ. Kultúrny život tu pozdvihol na nebývalú úroveň, no mesto bolo skladateľovi v kňazskom rúchu čoskoro tesné. Pocity provinčnosti umocnili štipendijné cesty do Nemecka, kde sa skladateľ zoznámil s aktuálnymi hudobnými trendmi. *„Ďalšiu prácu a vzostup znemožňovali strašne obmedzené pomery. Moja umelecká činnosť by sa zastavila na mŕtvom bode“*, napísal po 40 rokoch zo Sibirie (dnešné Rumunsko), ktorá sa stala jeho druhým domovom. Bella konvertoval, oženil sa a v nemeckom evanjelickom prostredí úspešne pôsobil ako mestský hudobný riaditeľ. Komponoval svetské i cirkevne skladby, dirigoval opery i symfonické koncerty, vyučoval. Možnosť zasiahnuť do vzniku národnej hudby tak, ako to urobili napríklad Smetana a Dvořák v Čechách nebola pre neho viac reálna. Túto cestu pritom nastúpil napríklad variáciami na slovenské ľudové piesne *Pri Prešporku na Dunaji a Letí, letí roj* či zbormi na slovenské texty, ako aj viacerými

„The work of the Slovak composer, organist, conductor and teacher Ján Levoslav Bella is not only one of the many manifestations of mature Romanticism in music, melding contrasting elements of the musical idiom of his time into an artistically vision of appreciable worth, but in terms of modern history also constitutes one of the essential pillars of Slovak musical culture. If, in the course and eventful life, it was in churches and schools in the Habsburg empire that Bella was most engaged, his dreams were of concert halls and opera houses, venues to which his works won only sporadic and difficult entrée. But a man is defined as much as by his dreams as by his daily work, and thus Bella's oeuvre covers the whole gamut of Romantic forms and genres...“

VLADIMÍR GODÁR (FROM THE INTRODUCTION TO THE COLLECTED WORKS OF J. L. BELLA)

The only major representative of Slovak musical Romanticism was born into the family of a teacher in Liptovský Mikuláš. Part of his high school studies took place in Levoča. He then entered a theological seminary in Banská Bystrica, and thanks to the goodwill of bishop Štefan Moyses, he had the opportunity to study at the Pázmáneum in Vienna. Bella always kept himself intensely occupied by music. After his studies, his first professional musical place of business was Kremnica, where he worked as a musical director. He raised the city's cultural life to the highest possible level, but the city soon became small for the composer in a casso. His feelings of parochialism were heightened by his scholarship travels to Germany, where the composer got acquainted with current musical trends. *“My further work and development was prevented by very limiting conditions. My artistic activities reached a deadlock,”* he wrote 40 years later in Sibin (today's Romania), which became his second home. Bella converted, married, and in a predominately German evangelical

teoretickými úvahami. Ako ilustrácia paradoxu Bellovho tvorivého odkazu môže poslúžiť opera *Kováč Wieland*, ktorú začal skladateľ komponovať v Kremnici v 70. rokoch 19. storočia. Na Slovensku zaznela až v roku 1929, kedy hudobný jazyk ani wagnerovský námet neboli ako vzor akceptovateľné. Bolo to rok po tom ako sa Bella, žijúci u dcéry vo Viedni, vďaka iniciatíve českých i slovenských kultúrnych činiteľov presťahoval do Bratislavy, kde dostal „*nie práve splendídnu penziu a nie práve luxuriózne byt.*“ (G. Koričánsky) Štát vtedy získal jeho kompozičnú pozostalosť, no až v 90. rokoch 20. storočia prebehla v Hudobnom múzeu SNM jej digitalizácia a Hudobné centrum začalo vydávať Súborné dielo Jána Levoslava Bellu, ktoré stále pokračuje. Nestor slovenskej hudby čaká na celospoločenské uznanie, aké sa dostáva osobnostiam jeho významu v iných krajinách a aké majú dnes jeho súčasníci, ktorí sa nevenovali hudbe, ale napríklad slovu. Pritom Bellove skladby sa celý život stretali (i keď nie bez kritiky) s uznaním dobových hudobných autorít. O cirkevnej tvorbe, vytvorenej v duchu cecilianizmu, sa s uznaním vyslovil Franz Liszt, jeho najzávažnejšie dielo, symfonickú báseň *Osud a ideál*, ktorou sa prihlásil k progresívnym snahám novoromantikov, predviedol Richard Strauss.

Klasicistické *Sláčikové kvarteto c mol*, ktoré zaznie vo verzii z roku 1919, patrí medzi najznámejšie skladateľove kompozície. Pre svoj koncept býva táto „najtragickejšia“ z Bellových kompozícií často spájaná s inšpiráciou Beethovenom.

Sláčikové kvinteto d mol (1870/1923) zaslal Bella v roku 1876 na súťaž pražskej Jednoty pre komornú hudbu. Získal 2. cenu, hneď za Antonínom Dvořákom... Na skladbe Bellovi mimoriadne záležalo, pretože (okrem iných predvedení) sa snažil, aby dielo uviedlo renomované kvarteto Josepha Hellmesbergera vo Viedni (Hellmesberger bol priateľom Johannesa Brahmsa a v roku 1879 si objednal kvarteto u A. Dvořáka). Podľa editora diela V. Godára predstavuje *Sláčikové kvinteto d mol* originálny tvorivý čin, pri ktorého písaní sa Bella nemohol opierať o žiadne podobné dielo vrcholného romantizmu z pera dnes oveľa známejších skladateľov (A. Bruckner, J. Brahms, A. Dvořák), nakoľko tieto vznikali po ňom alebo paralelne s ním.

environment, he worked as the city musical director. He composed both secular and church music, conducted operas and symphonic concerts, and also taught. The opportunity to become involved in national music, in such a way like Smetana and Dvořák in Czech music, was no longer possible for him. Yet Bella had begun this journey with variations to Slovak folk songs like *Pri Prešporku na Dunaji* (*By Bratislava on the Danube*) and *Letí, letí roj* (*The Swarm Flies and Flies*), choir compositions with Slovak texts, as well as numerous theoretical reflections. An example of the paradox of Bella's creative legacy is the fate of the *Kováč Wieland* opera, which he started composing during his work in Kremnica in the 1870's. It wasn't heard in Slovakia until 1929, when the musical language and the Wagnerian theme were not accepted. It was a year after Bella, who was living in Vienna with his daughters, moved to Bratislava on the initiative of Czech and Slovak cultural authorities, receiving "*not exactly a splendid pension and not exactly a luxurious apartment.*" (G. Koričánsky) The state received his compositional estate, but only after it was digitalized in the Music Museum of the Slovak National Museum in the 1990's did the Musical Center begin publishing the Collected Works of Ján Levoslav Bella (it is still being published). This senior of Slovak music is still waiting for the social appreciation that personages of his significance in other countries, or his contemporaries that devoted their life to writing, rather than music, would receive. Yet throughout his life, Bella's compositions were (though not without criticism) always appreciated. Franz Liszt spoke about his church compositions with praise; his most significant piece, the symphonic poem *Osud a ideál* (*Destiny and Ideal*), through which he joined the progressive efforts of post-Romantics, was introduced by Richard Strauss. The classicistic *String Quartet in C minor* (the 1919 version will be played), is one of Bella's most famous works. Because of its concept, this Bella's "most tragic" composition is often said to have been inspired by Beethoven.

Jedným z nich je aj *Sláčikové kvinteto F dur op. 88* (1882) Johanna Brahmsa (1833–1897). Trojčastová skladba s dvoma violami vznikla v Bad Ischli, kde v pokojnej vidieckej atmosfére skladateľ trávil letá. Brahmsova originalita inšpirovaná tradíciou sa v diele prejavila v atypicky koncipovanej pomalej časti s prvkami scherza *Grave ed appassionato*, ktorá je dvojitými variáciami na sarabandu a gavotu (neobarokové tance, ktoré skladateľ skomponoval pôvodne ako klavírne skladby). Tretia časť je spojením sonátovej formy s intenzívnym využívaním kontrapunktu. Aj toto dielo ukazuje, že v dobe, kedy skladatelia ako Franz Liszt, Hugo Wolf alebo Richard Wagner hľadali budúcnosť hudby v syntéze či inšpirácii inými umeniami, Brahms žil vo svete tradičných foriem a absolútnej hudobnej krásy, tak ako ich obdivoval v dielach Beethovena, Schuberta, Mozarta, Händela a Bacha. Dokázal ich však invenčne využívať, rozvíjať, naplňať novými obsahmi a neobvyklou hĺbkou výrazu.

Na podobných pozíciách, ktoré bývajú niekedy zjednodušene označované ako konzervatívne, stál aj Brahmsov chránenec Antonín Dvořák (1841–1904). Bolo to práve *Sláčikové kvinteto G dur op. 77* (1875), s ktorým Dvořák zvíťazil v roku 1876 nad Bellom. Dielo patrí k raným komorným kompozíciám autora a tak ako Bella, aj Dvořák skladbu neskôr prepracoval. Český skladateľ si vybral zriedkavejšiu kvintetovú kombináciu s kontrabasom, čím zabezpečil dielu „orchestrálnejšiu“ zvukovosť. Obidve kompozície majú ako druhú časť *Scherzo* a nádherné lyrické pomalé časti... Bellova skladba má elegickejší a dramatickejší výraz, opretý o extenzívne využívanie kontrapunktu, s ktorým celkom nekorešponduje záverečné virtuózne *Presto*. Možno aj problém vyváženého finále zabezpečil Dvořákovi víťazstvo... Konfrontácia s Bellovej a Dvořákovej skladby však hovorí o tom, že to bola čestná prehra.

ANDREJ ŠUBA

Bella sent the *String Quintet in D minor* (1870/1923) to a competition of the Association for Chamber Music in Prague. He won second prize, just behind Antonín Dvořák... This piece mattered very much to him because (besides other performances) he wanted it to be performed by the renowned Joseph Hellmesberger Quartet in Vienna (Hellmesberger was a friend of Johannes Brahms and in 1879, commissioned A. Dvořák's quartet). According to the editor of the collected works, V. Godár, the *String Quintet in D minor* represents an original creative composition in the context of its time. Bella couldn't have been inspired by a similar composition of high romanticism, written by one of today's more famous composers (A. Bruckner, J. Brahms, A. Dvořák), because these compositions were created later than or simultaneously with Bella's.

Johannes Brahms' (1833-1897) *String Quintet in F major, op. 88* (1882) is one of these compositions. The three-part piece with two violas was created in Bad Ischli, where the composer spent his summers in a peaceful environment of the countryside. The *String Quintet in G major, op. 111* (1890) was also written there.

Brahms' originality inspired by tradition is shown in the composition in the atypically composed slow part with scherzo elements *Grave ed appassionato*, which is a double variation on the sarabande and gavotta (neo-baroque dances that Brahms originally composed as piano pieces). The third part is in sonata form combined with intensive use of counterpoint. This composition shows that during a period when composers like Franz Liszt, Hugo Wolf or Ri-

Uspávanky, monologické piesne matky či starej matky uspávajúcej malé dieťa, nájdeme vo všetkých folklórnych tradíciách a takisto vo všetkých obdobiach vývoja európskej komponovanej hudby. Najväčší záujem o uspávanky prejavili tvorcovia 19. storočia, romantickí básnici a skladatelia najrozmanitejších národností. Tieto piesne sa najčastejšie komponovali pre hlas a klavír, zriedkavejšie sa vyskytovali kombinácie hlasu a gitary, komorného súboru prípadne nadobudli viachlasnú vokálno-inštrumentálnu podobu. Nemci ich nazývali *Wiegenlied*, Francúzi *berceuse*, Angličania *lullaby*, *cradle song* či *slumber song*, Španieli *nana* či *canción de cuna*, Nóri *vuggesang*, Česi *ukolébavka*, Poliaci *kołysanka*, Rusi *kolybel'naja pesňa*.

Kolybel'nyje pesni si u ruských skladateľov získali celkom mimoriadnu obľubu. Boli natoľko rozšírené, že takmer celý vývoj novodobej ruskej hudby možno ilustrovať práve pomocou uspávaniek. Nájdeme ich v tvorbe zakladateľov ruskej národnej hudby (Glinka, Dargomyžskij), u tvorcov Mocnej hŕstky (Balakirev, Borodin, Rimskij-Korsakov, Musorgskij, Kiuj), u ich moskovských európskejšie orientovaných súputníkov (Rubinštejn, Čajkovskij), v generácii ich priamych žiakov (Arenskij, Ladov, Tanejev, Grečaninov), ako aj u kliesniteľov moderny (Stravinskij, Šostakovič). Nájdeme ich tiež v ruských operách (Kiuj, Čajkovskij, Arenskij) i baletoch (Čajkovskij, Stravinskij).

Podobne aj klavírna uspávanka, ktorú charakterizuje pokojný pohyb, redukcia harmonického diania, durová tónina s vysokým počtom béčok v predznamenaní a arabskový melos, ilustruje vývojovú líniu ruskej klavírnej hudby. Henselt,

Richard Wagner were searching for the future of music in synthesis or in inspiration by different arts, Brahms lived in the world of traditional forms and absolute musical beauty, exactly the way he admired them in the works of Beethoven, Schubert, Mozart, Händel and Bach. However, he managed to use and develop them inventively, filling them with new messages and an unusual expression depth.

Brahms' protégé, Antonín Dvořák (1841-1904), stood on similar, sometimes simplifiedly labeled conservative stages. It was because of his *String Quintet in G major, op. 77* (1875) that he triumphed over Bella in 1876. The composition is one of his early works, which, like Bella, Dvořák later revised. The Czech composer chose the less common quintet combination with a double bass, thus providing it with an orchestral sound. The second part of both compositions is a *Scherzo*, both having beautiful lyrical slow parts as well... Bella's composition has a more elegant and dramatic sound, founded on extensive counterpoint use; the combination not corresponding well with the virtuoso *Presto* at the end. It might have been the more balanced finale that secured Dvořák his win... However, the confrontation of Bella's and Dvořák's music shows that it was an honorable loss.

Lullabies, monological songs sung by mothers or grandmothers lulling a small child to sleep, can be found in all folkloric traditions, as well as in all periods of development of European composed music. Nineteenth century authors, romantic poets and composers of diverse nationalities were most interested in lullabies. These songs were most frequently composed for voice and piano, while songs composed for voice and guitar combinations, chamber ensembles or polyphonic vocal-instrumental forms were less common. The Germans called them *Wiegenlied*, the French *berceuse*, the English *lullaby*, *cradle song* or *slumber song*, the Spanish *nana* or *canción de cuna*, the Norwegians *vuggesang*, the Czechs *ukolébavka*, the Poles *kolysanka* and the Russians *kolybel'naja pesnja*.

Kolybel'nyje pesni became exceptionally popular with Russian composers. They were so widespread that they can be used to illustrate almost the entire development of modern Russian music. Lullabies can be found in the works of the founders of Russian nationalist music (Glinka, Dargomyzhsky), the composers of The Mighty Handful (Balakirev, Borodin, Rimsky-Korsakov, Mussorgsky, Cui), their more "Europe-oriented" colleagues in Moscow, (Rubinstein, Tchaikovsky), the generation of their direct students (Arensky, Lyadov, Taneyev, Gretchaninov), as well as in the works of the pioneers of modernism (Stravinsky, Shostakovich). We can also find lullabies in Russian operas (Ciu, Tchaikovsky, Arensky) and ballets (Tchaikovsky, Stravinsky).

Rubinštejn, Čajkovskij, Kiuj, Balakirev, Korganov, Ľapunov, Ľadov, Tanejev, Blumenfeld, Rachmaninov, Konus, Glier, Vitols, Bortkiewicz, Friedman, Čerepnin, Rebikov i Šostakovič sa nechávajú vo svojej klavírnej tvorbe inšpirovať týmto špecificky romantickým klavírnym žánrom, ktorého základy položila Chopinova *Berceuse Des dur, op. 47*. Blízkym príbuzným klavírnym uspávaniam sú klavírne snenia (*rêverie, grjoza* či *dumka*), tiché meditácie, ktoré sú potomkami Schumannovej skladby *Träumerei*, avšak ich rozvíjanie je oproti uspávaniam uvoľnenejšie. Rubinštejn, Čajkovskij, Balakirev, Borodin, Musorgskij, ako aj Kopylov, Korganov, Ľapunov, Arenskij, Blumenfeld, Friedman, Catoire (Katuar), Konus, Rebikov a Skriabin prinášajú vo svojich klavírných *grjozach* a *dumkách* ruskú podobu tohto snenia.

VLADIMÍR GODÁR

Likewise, a piano lullaby, characterized by gentle movement, a reduction of harmonic change, a major key with a high number of flats in the key signature and an arabesque melos, can also illustrate the course of development of Russian piano music. Henselt, Rubinstein, Tchaikovsky, Cui, Balakirev, Korganov, Lyapunov, Lyadov, Taneyev, Blumenfeld, Rachmaninoff, Konus, Glière, Vitols, Bortkiewicz, Friedman, Tcherepnin, Rebikov and Shostakovich let their piano compositions be inspired by this specifically romantic piano genre. Its foundations had been laid by Chopin's *Berceuse Des dur, op. 47*. Quiet piano meditations called reveries (*grjoza* or *dumka*) are closely related to piano lullabies. They descend from Schumann's *Träumerei*, but unlike lullabies, their unfolding is more relaxed. In their piano *grjozas* and *dumkas*, Rubinstein, Tchaikovsky, Balakirev, Borodin, Mussorgsky, as well as Kopylov, Korganov, Lyapunov, Arensky, Blumenfeld, Friedman, Catoire (Katuar), Konus, Rebikov and Skriabin bring forth a Russian form of these reveries.

VLADIMÍR GODÁR

Jiří Bárta (violončelo, CZ) – ako obdivovaný sólista i komorný hráč patrí v súčasnosti vo svete k najznámejším českým interpretom. Študoval u J. Chuchra a M. Škampu v Prahe, u B. Pergamenskičkova v Kolíne nad Rýnom, v Piatigorského seminári v Los Angeles. Pracoval pod vedením osobností ako H. Schiff a A. Navarra. Je držiteľom Europäische Förderpreis für Musik a Rostropovich-Hammer Award. Na koncertoch, koncertných turné a festivaloch spolupracoval so špičkovými orchestrami a dirigentmi, s ktorými koncertoval v Európe i zámorí v prestížnych koncertných sálach. Viedol majstrovskú triedu na Royal Academy of Music v Londýne. Jeho nahrávky získali ocenenia v renomovaných hudobných časopisoch. Je nadšeným propagátorom súčasnej českej hudby, spolupracuje so skladateľmi ako Marek Kopelent a Pavel Zemek. Hrá na nástroji Gagliano z r. 1785.

Richard Gašpar (kontrabas, SK) – vyhľadávaný komorný a orchestrálny hráč, člen Slovenskej filharmónie. Najskôr študoval hru na husliach, od r. 1989 hru na kontrabase na Konzervatóriu a VŠMU v Bratislave. V r. 1993–1998 pôsobil v Orchestri Opéry Slovenského národného divadla v Bratislave. Účinkoval so Slovenským komorným orchestrom B. Warchala a Cappellou Istrapolitana. Od r. 1998 je členom Solistes Européens Luxembourg, od r. 2002 členom Európskej hudobnej akadémie Schengen. Koncertoval vo významných metropolách Európy, USA, a Japonska.

Vladimír Godár (klavír, SK) – skladateľ, muzikológ, editor a pedagóg. Patrí ku generácii tvorcov, ktorá začiatkom 80. rokov 20. storočia tradičnú líniu slovenskej hudby (reprezentovanú A. Moyzesom a jeho generáciou), prehodnotila aj myšlienkové a estetické východiská tzv. Novej hudby. Godárovo skladby tak priniesli nielen zmenu v nazeraní na tvorivú ideu, ale s novou silou aj presvedčenie, že umenie dokáže urobiť svet lepším a návrat k prirodzenej komunikácii medzi tvorcom, interpretom a poslucháčom. Hudobná poetika skladateľa vznikala ako výsledok normalizačného dusna 70. rokov, straty viery v imperatív permanentnej inovácie akcentovaný avantgardou, rokmi strávenými nad partitúrami starých majstrov (s prof. J. Albrechtom) i inšpiráciou

dielom osobností hudby 20. storočia (o. i. B. Bartók alebo W. Lutoslawski) – v neposlednom rade aj vďaka hlbokým znalostiam histórie, literatúry, estetiky a filozofie. Skladateľ o svojej hudbe často hovorí ako o dialógu s tradíciou. V kontexte európskej hudby však jeho kompozície nevedli len dialóg s minulosťou, ale tiež s tvorivými aktivitami jeho duchovných súputníkov A. Schnittkeho, A. Pärtu alebo G. Kančeliho. V. Godár je autorom viacerých kľúčových opusov slovenskej hudby 2. polovice 20. stor. (*Ricercar, Concerto grosso, Talizman, Sonáta pre sólovú violončelo In memoria Viktora Šklovskij, oratórium Orbis pictus* ai.) a oceňovanej filmovej hudby (spolupráca s režisérom M. Šulíkom). Za hudbu k filmu *Krajinka*, získal v r. 2001 v Belgicku cenu Georges Delerue Award, označovanú aj ako Oscar za filmovú hudbu. Pôsobí na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a na Akadémii umení v B. Bystrici. Bol editorom Súborného vydania diel J. L. Bellu, jeho štúdie a eseje vyšli samostatne i v knihách *Kacírke quadlibety* (1998), *Luk a lýra* (2001) a *Rozhovory a úvahy* (2006). V r. 2005 bola hudba V. Godára k filmu *Snečný štát* (režia M. Šulík) ocenená Českým levom, v r. 2006 vyšla vo vydavateľstve Pavian Records nahrávka *Mater* (Iva Bittová, Solamente naturali), ktorú prebral prestížny nemecký label ECM a ktorá sa v zahraničí stretla s bezprecedentným záujmom o tvorbu slovenského autora.

Veronika Lacková (klavír, SK) – venuje sa sólovej a komornej hre i tzv. historicky poučenej interpretácii na dobových klávesových nástrojoch. Študovala na Konzervatóriu v Bratislave a na Hochschule für Musik und darstellende Kunst vo Viedni. Počas štúdií sa úspešne zúčastnila na domácich i zahraničných súťažiach, dvakrát získala štipendium Nadácie Albana Berga. Na interpretačných kurzoch pracovala pod vedením osobností ako M. Perahia, E. Indjić, D. Varínska, M. Lapšanský, M. Bilson, A. Ljubimov a i. Koncertovala v mnohých krajinách Európy, predstavila sa o. i. na festivaloch BHS, Melos-Étos, Varšavská jeseň, Haydnovy hudební slavnosti Dolní Lukavice, Ars antiqua Europae, Mozartov týždeň a Dni starej hudby v Bratislave. Ako sólistka účinkovala so Slovenskou Filharmóniou, Poľským národným Rozhlasovým orchestrom a s Komornými sólistami Bratislava.

Jozef Lupták (violončelo, SK) – jedna z najvýraznejších osobností na súčasnej slovenskej hudobnej scéne. Absolvent VŠMU v Bratislave a Royal Academy of Music v Londýne (R. Cohen). Realizoval viacero CD nahrávok (o. i. kompletne *Suity pre sólovú violončelo* J. S. Bacha, projekt Cello spájajúci výtvarné umenie a súčasnú hudbu inšpirovanú tvorbou J. S. Bacha, premiérové nahrávky diel V. Godára), stal prí zrode početných diel súčasných autorov. Je spoluzakladateľom súboru Opera aperta, iniciátorom a umeleckým riaditeľom festivalu Konvergencie. V roku 2006 vyšiel live záznam jeho recitálu v Londýne. Vo februári 2007 koncertoval v Cambridge a Cardiffe, viedol tiež majstrovské kurzy na Royal Welsh College of Music a Cathedral College of Music. V máji účinkoval na Salisbury music festival v Londýne v projekte *12 Angry Cellists* (R. Cohen), v júni v Katedrále Les Invalides v Paríži. Pravidelne koncertuje na významných pódiiach v Európe i zámorí.

Petra Noskaiová (spev, SK) – študovala spev u Ruženy Illenbergerovej na Konzervatóriu v Bratislave. Záujem o starú hudbu ju priviedol na medzinárodné majstrovské kurzy a stáže orientované na interpretáciu starej hudby, o. i. v Kriegelachu, Praha (Týnska škola), Innsbrucku (Sommerakademie für Alte Musik) u Sigiswalda Kuijkena. Ako renomovaná špecialistka na starú hudbu pravidelne účinkuje s domácimi i špičkovými európskymi a americkými súbormi (Camerata Bratislava, Musica aeterna, Pražský madrigalisti, Musica antiqua Praha, Cappella regia musicalis Praha, Musica florea, Teatro lirico, Cappella Istrapolitana). Realizovala CD s dielami P. Zagara, F. Liszta, M. Schneidera-Trnavského, L. Bernsteina, K. Haranta z Požic a Bezručič, A. Vivaldiho, A. Michnu z Otradovic, A. Banchierioho, J. D. Zelenku a i. Spolupracovala s dirigentmi A. Parrottom, F. Berniusom, J. Kleinbussinkom a M. Gesterom. Najvýznamnejšie je jej pôsobenie v súbore S. Kuijkena La petite bande, s ktorým uviedla a nahrala množstvo Bachových kantátových, omšových i paňových kompozícií.

Aleksandra Ohar (violončelo, PL) – vyštudovala violončelo na Hudobnej akadémii vo Varšave u Tomasa Strahla, bola hostujúcim študentom na Hochschule für Musik und darstellende Kunst v Augsburgu v triede Juliusa Bergera. Zúčastnila sa majstrovských kurzov na Mozarteu v Salzburgu, v Ľaucu, Zagaňi a v Zamości u známych

violončelistov A. Bauera, J. Bergera, K. Michalika a T. Strahla. Už ako 12-ročná získala 1. cenu na Súťaži pre študentov hry na violončele a kontrabase v Rzeszówe a niekoľko ďalších cien na poľských festivaloch a súťažiach (Mimoriadne ocenenie za predvedenie Lutoslawského *Sacherových variácií* a diplom na 5. ročníku Medzinárodnej violončelovej súťaže W. Lutoslawského). V r. 2005 sa zúčastnila Medzinárodnej súťaži P. Casals v Nemecku. Okrem klasického repertoáru pre violončelo (Haydn, Dvořák, Čajkovskij a i.) sa venuje aj súčasnej hudbe (účasť na projekte Laboratorium Muzyki Współczesnej). Pôsobí ako sólistka, orchestrálna i komorná hráčka.

Milan Paľa (husle, SK) – absolvent Konzervatória J. L. Bellu v B. Bystrici, v štúdiu pokračuje na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni. Absolvoval majstrovské kurzy v Zürichu (V. Spivakov, J. Guillou). Je primárom sláčikového kvarteta Icarus Quartet. Účinkoval v Česku, Rakúsku, Nemecku, Rusku, Francúzsku a Anglicku. Pre Slovenský rozhlas a Hudobný fond nahral diela J. Iršaja a P. Grolla. Je držiteľom 1. cien zo Súťaže slovenských konzervatórií v Košiciach (1998) a B. Bystrici (2000). V r. 2000 vyhral Medzinárodnú súťaž Anglo-Czecho-Slovak Trust v Londýne, získal čestné uznanie a Cenu za najlepšiu interpretáciu diela E. Suchoňa na Národnej husľovej súťaži o cenu Karola Dobiáša v Bratislave. V r. 2001 získal 2. cenu na Medzinárodnej súťaži komornej hry v Londýne.

Ivana Pristašová (husle, SK) – študovala hru na husliach na Konzervatóriu v Bratislave (A. Vrtef), na Universität für darstellende Kunst u M. Frischenschlagersa a u Eugénie Tchougaevy vo Viedni. Od r. 2000 je koncertnou majsterkou komorného orchestra Komorní sólisti Bratislava, s ktorým absolvovala početné úspešné koncerty na Slovensku i v zahraničí. Okrem sólistickej koncertnej činnosti je tiež vyhľadávanou komornou hráčkou klasickej i súčasnej hudby. Pravidelne spolupracuje s poprednými skladateľmi ako H. Lachenmann, G. F. Haas, B. Furrer, G. Sciarrino, G. Kurtág, ako aj so slovenskými skladateľmi (V. Godár, P. Zagar, D. Matej). Často koncertuje so špecializovanými súbormi súčasnej hudby (Klangforum Wien, Ensemble Wiener Collage, on_line ensemble, Ensemble XX. Jh.) na významných festivaloch ako napr. Wien Modern, Agora Festival v Paríži, Salzburger Festspiele, Ruhrtiennale, Biennale Venedig, Schließwig-Holstein Festival a.i. Je spoluzakladateľkou súboru

Opera Aperta a od r. 2001 aj sláčikového tria vo Viedni (TRIO EIS), ktorému boli venované viaceré kompozície súčasných skladateľov.

Milan Radič (viola, SK/AT) – už počas štúdií na Konzervatóriu v Bratislave sa stal niekoľkonásobným víťazom Národnej súťaže slovenských konzervatórií a držiteľom Grand Prix Medzinárodnej súťaže komornej hudby v Budapešti. Absolvoval pražskú Akadémiu múzických umení (M. Škampa), zúčastnil sa majstrovských kurzov Y. Bashmeta a J. Kodouška. V štúdiách pokračoval u R. Gonzáleza v Chicagu a P. Ochsenhófera vo Viedni. Bol 1. violistom Capelly Istropolitany, neskôr pôsobil na tomto poste v Century Orchestra Osaka v Japonsku. Od r. 1998 je 1. violistom Mozarteum orchestra v Salzburgu, hostuje v orchestri Camerata Salzburg a Bayerische Staatsopere v Mníchove. Ako sólista spolupracoval s Komornou filharmóniou Pardubice, s Košickou filharmóniou, so Slovenským komorným orchestrom, Century Orchestra Osaka a Mozarteom Orchester Salzburg. V r. 2000 získal na Medzinárodnej violovej súťaži Yurija Bashmeta v Moskve Diplom laureáta a Mimoriadnu cenu poroty za interpretáciu diel J. S. Bacha, čo mu prinieslo pravidelnú účasť na významných medzinárodných festivaloch a účinkovanie s umelcami ako N. Gutman, P. Gulda, Ch. Hinterhuber, J. Gallardo, J. Banse a i. Je tiež prizývaný do medzinárodnej poroty interpretačnej súťaže v Toblachu. Od r. 2006 vedie violovú triedu na medzinárodných majstrovských kurzoch v D. Kubíne a v rakúskom Bad Radkersburgu.

Marián Svetlík (husle, SK) – študoval na Konzervatóriu v Žiline a na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne. Zúčastnil sa viacerých domácich i zahraničných majstrovských kurzov (A. Moravec, M. Jelínek, F. Novotný, S. Jarošovič, Bartholomeus-Henri Van de Velde). Ako sólista účinkoval so Štátnym komorným orchestrom Žilina a Janáčkovým akademickým orchestrom v Brne. Pôsobí v sláčikovom kvartete Icarus Quartet, s ktorým získal viaceré ocenenia na súťažiach komornej hudby. Je členom Slovenského komorného orchestra B. Warchala.

Ronald Šebesta (klarinet, SK) – študoval hru na klarinete na Konzervatóriu a na VŠMU v Bratislave. Počas vysokoškolských štúdií absolvoval ročnú stáž na Conservatoire de Région v Boulogne vo Francúzsku. Od r. 1993 je 1. klarinetistom

Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu v Bratislave, od r. 1996 aj v komornom orchestri Cappella Istropolitana. Sporadicky vystupuje ako sólista so slovenskými orchestrami. Dominantnou líniou jeho profesionálneho záujmu je komorná hudba s dôrazom na hudbu 20. a 21. storočia. V r. 1988 bol spoluzakladajúcim členom VENI ensemble, v r. 1997 spoluzakladateľom komorného združenia OPERA APERTA ensemble, je stálym členom experimentálneho zoskupenia VAPORI del CUORE, resp. občasným spoluhráčom súboru Požoň sentimentál. V r. 2004 spoluzaložil LOTZ trio dobových basetových rohov 18. storočia. Od r. 1995 sa venuje muzikologickému výskumu zvukovosti klarinetu v rámci postgraduálneho štúdia na VŠMU v Bratislave. Od r. 2002 pôsobí na VŠMU aj pedagogicky.

Cyril Šikula (flauta, SK) – od r. 2006 prvý flautista Slovenskej filharmónie. Absolvent Konzervatória v Žiline a VŠMU v Bratislave (M. Jurkovič). Pôsobil v Štátnom komornom orchestri Žilina, neskôr ako 1. flautista v Orchestri Opery SND, v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu, komornom orchestri Cappella Istropolitana. Ako sólista vystupoval v Česku, Nemecku, Španielsku, Taliansku a Japonsku. Spolupracoval so súbormi Veni, Opera Aperta, je členom Melos Ethos Ensemble.

Ivan Šiller (klavír, SK) – skladateľ a klavirista, organizátor a propagátor súčasnej hudby. Študoval na VŠMU v Bratislave (D. Varínska – klavír, J. Kobela – dirigovanie), súkromne u D. Buranovského (klavír) a na Kráľovskom Konzervatóriu v belgickom Gente (D. Vandewalle – klavír, D. Brosse – dirigovanie). Je o. i. víťazom slovenskej Súťaže komorných zoskupení (klavirne duo s L. Bálintovou, 1996), v r. 2001 získal ocenenie za najlepšiu klavírnú spoluprácu na Medzinárodnej súťaži EMCY v Hamburgu (sopranistka A. Kučerová). Bol štipendistom Internationale Ferienkurse für Neue Musik Darmstadt, Ostrava New Music Days a Tanglewood Music Center v USA. Okrem koncertnej činnosti doma i v zahraničí (sólista, člen komorných zoskupení) je iniciátorom hudobných a edukačných projektov pre mladých ľudí. V r. 2002 založil festival komornej hudby Space, zameraný na súčasnú hudbu. Aktivity I. Šillera v umeleckej oblasti boli Ministerstvom školstva SR ocenené Plaketou sv. Gorazda. Diriguje zbor Eben Ezer a detský zbor Kvapôčky.

Tamás Varga (violončelo, HU) – študoval na Hudobnej akadémii Franza Liszta u L. Meszöa, F. Radosu a G. Kurtága, absolvoval majstrovské kurzy u M. Perényiho, M. Presslera a U. Wiesela, vďaka ktorému získal štipendium na Rubin Academy v Tel Avive. V r. 1987 vyhral v Maďarsku druhýkrát Národnú hudobnú súťaž a stal sa vyhľadávaným sólistom a komorným hráčom, ktorý koncertuje po celom svete (BBC Proms, Salzburger Festspiele, viedenský Konzerthaus a Musikverein). Spolupracoval s osobnosťami a súborní ako napr. Y. Bashmet, Z. Kocsis, O. Maisenberg, T. Vasáry, Bartókovým kvartetom, Ensemble Wien, Wiener Virtuosen, Ensemble Wiener Collage.

Pôsobí ako člen komorných súborov Vienna Philharmonia Trio a Wiener Kammerensemble. Je prvým violončelistom Viedenských filharmonikov, pôsobí aj vo Viedenskej štátnej opere. Venuje sa tiež hre na dobových nástrojoch. Svoje skúsenosti odovzdáva na početných majstrovských kurzoch doma i v zahraničí.

Peter Vrbničík (viola, SK) – študoval na Konzervatóriu v Žiline, VŠMU v Bratislave a na Hochschule für Musik und darstellende Kunst vo Viedni. Zúčastnil sa na majstrovských kurzoch v Švédsku (J. Kodousek) a Taliansku (S. Palm). Bol členom viacerých orchestrov a komorných zoskupení (Slovenská filharmónia, Gustav Mahler Jugendorchester, Capella Istropolitana, Komorní sólisti Bratislava, Veni, Musica aeterna, Slovenský komorný orchester a i.) pod taktovkami osobností ako E. zu Guttenberg, O. Lenárd, C. Abbado, S. Baudó, Z. Košler a i. Učinkoval na popredných domácich i zahraničných festivaloch (BHS, Melos-Étos, Stredoeurópsky festival koncertného umenia v Žiline, Prehliadka mladých koncertných umelcov v Trenčianskych Tepliciach, Schleswig-Holstein Musik Festival, Salzburger Festspiele, Rheingau Musik Festival, Wien Modern a i.).

Trio Dumky (Pierre Olivier Queyras – husle, Véronique Marin – violončelo, Frédéric Lagarde – klavír). Názov súboru, ktorý vznikol v r. 1988 pri príležitosti festivalu Rencontres Musicales de Haute-Provence, odkazuje na charakteristické elegické skladby, známe z diel romantikov, najmä A. Dvořáka. Trio, ktoré získalo 6 medzinárodných cien, patrí k naječhovanejším francúzskym súborom. Hudobníci

absolvovali pobyty v kanadskom Banff Centre for the Arts, kde spolupracovali s hudobníkmi ako Menahem Pressler (Beaux-Arts Trio), Lorand Fenives, Tibor Varga, Thomas Rolston, Maurice Bourgue, János Starker a i., a kde chodia v súčasnosti odovzdávať svoje skúsenosti. Ako laureát Menuhinovej nadácie sa súbor zúčastnil viacerých významných festivalov doma i v zahraničí (o. i. Festival international de Besançon, Festival de l'Orangerie de Sceaux, Auditorium du Louvre, Midi du Châtelet, „Musique et Espérance“ en Périgord, „Musicades“ de Lyon). Trio Dumky je známe svojou interpretáciou českej hudby, realizovalo nahrávky kompletných trií B. Martinů a A. Dvořáka.

Icarus Quartet (Milan Pafa, Marián Svetlík – husle, Julián Veverica – viola, Štěpán Švestka – violončelo) vznikol v r. 2003 na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne. Zo študentského zoskupenia sa stalo všestranné profesionálne teleso, špecializujúce sa na hudbu 19. a 20. storočia a súčasnú tvorbu. Kvarteto absolvovalo interpretačné kurzy s členmi renomovaných súborov ako napr. Hagen Quartet, Alban Berg Quartet, Bartók Quartet, Smetana Quartet, Janáček Quartet či Amadeus Quartet. Už v r. 2003 potvrdil súbor vysokú úroveň na Medzinárodnej interpretačnej súťaži Beethovenův Hradec (3. cena), v r. 2004 získal 1. cenu a Cenu za výnimočnú interpretáciu Mozartovho diela *Adagio a Fuga* na Medzinárodnej letnej akadémii Prague-Wien-Budapest. V r. 2004 sa kvarteto zúčastnilo Interpretačnej súťaže o cenu B. Martinů v Prahe (2. cena, Cena za najlepšiu interpretáciu diela B. Martinů). S ohlasom sa stretli aj vystúpenia telesa na Medzinárodnej interpretačnej súťaži sláčikových kvartet v Cremonne alebo na Medzinárodnej interpretačnej súťaži komornej hudby vo Weimare, kde postúpilo do semifinále. V r. 2006 sa kvarteto zúčastnilo medzinárodnej Súťaže o cenu L. Janáčka v Brne (1. cena). Mnohí uznávajú i začínajúci talentovaní skladatelia komponujú pri súbor svoje diela. Teleso pravidelne účinkuje v rámci festivalov komornej a súčasnej hudby u nás i v zahraničí.

Komorní sólisti Bratislava – vznikli v r. 1990 na VŠMU v Bratislave a za krátky čas sa etablovali ako jeden z popredných slovenských súborov. Interpretačný profil telesa formovali mnohé domáce i zahraničné umelecké osobnosti (R. Cohen, M. Turkovič, A. Tali, J. Čížmarovič, J. Kopelman, E. Danel, B. Warchal, D. Gazon, J. Krček, J. Pazdera, A. Popovič,

M. Košík, J. Talich jr. a i.). Od r. 2000 pôsobí v orchestri ako koncertná majsterka I. Pristašová. V repertoári súboru dominujú diela klasikov a romantikov. Významné miesto má tvorba 20. storočia (Górecki, Satie, Schnittke, Andriesen, Krauze, Pärt, Godár, Rajter, Zagar a i.). Súbor premiéroval početné skladby slovenských autorov. Orchester pravidelne koncertuje na domácich koncertných pódiiach a významných festivaloch (BHS, Stredoeurópsky festival koncertného umenia v Žiline, Musica Nobilis, festivaly súčasnej hudby Melos-Étos a Večery novej hudby), ako aj v zahraničí (Japonsko, Nemecko, Španielsko, Rakúsko, Poľsko, Belgicko, Švajčiarsko, Ukrajina, Česko – Pražské jaro, Medzinárodný festival Český Krumlov, Expozície súčasnej hudby v rámci festivalu Moravský podzim v Brne, Festival komornej hudby v Českom Krumlove, Mladé pódium v Karlových Varoch). V r. 1996 pod vedením R. Marečka KSB s úspechom realizovali v Japonsku predstavenia Pergolesiho opery *La Serva Padrona* s vynikajúcou japonskou sopranistkou S. Satoh. Ako sólisti účinkovali s orchestrom mnohí domáci a zahraniční umelci (R. Cohen, M. Turkovič, P. Kopatčinskaja, V. Hudeček, V. Jagling, M. Minčev, K. Georgian, E. Moser, F. Winischhofer, P. de Rittis, J. Schäfer, J. Bárta, J. Pazdera, E. Danel, J. Čížmarovič, J. Bartoš, J. Lupták a i.). KSB nahrali pod vedením A. Popoviča hudbu do viacerých slovenských a českých filmov (*Záhada, Návrat Idiota, Polojasno, Krajinka*). Spolupracujú so Slovenským a Rakúskym rozhlasom a hudobnými vydavateľstvami Slovart Records a Christophorus.

Jiří Bárta (cello, CZ) – an admired soloist as well as a chamber musician, Jiří Bárta is currently one of the most famous Czech artists in the world. He studied under J. Chuchr and M. Škampa in Prague, under B. Pergamenščikov in Cologne and at Piatigorsky's seminar in Los Angeles. He worked under the leadership of personages like H. Schiff and A. Navarro. Bárta is the holder of the Europäische Förderpreis für Musik and the Rostropovich-Hammer Award. He cooperated with prominent orchestras and conductors at many concerts, tours and festivals in prestigious concert halls both in Europe and overseas. He led the master class at the Royal Academy of Music in London. Bárta's recordings have been positively acknowledged in renowned music magazines. He is an enthusiastic promoter of contemporary Czech music and cooperates with composers like Marek Kopelant and Pavel Zemke. He plays a 1785 Gagliano Cello.

Richard Gašpar (double bass, SK) – a sought-after chamber and orchestra musician and member of the Slovak Philharmonic. Initially, he studied violin, and since from 1989, double bass at the Conservatory and the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava. Between 1993–1998, Gašpar was a member of the Opera Orchestra of the Slovak National Theater in Bratislava. He performed with the B. Warchal Slovak Chamber Orchestra and the Cappella Istropolitana. He is a member of the Solistes Européens Luxembourg since 1998 and a member of the European Music Academy Schengen since 2002. Gašpar has performed in metropolises in Europe, the USA and Japan.

Vladimír Godár (piano, SK) – a composer, musicologist, editor and teacher. Godár belongs to a generation of composers that, in the early 1980's, refused the traditional line of Slovak music (represented by A. Moyzes and his generation) and reviewed the ideological and esthetic values of „New Music.“ Godár's compositions thus brought forth not only a new way of viewing creative ideas, but also the conviction that art can make the world a better place. They also returned to the simple communication between the composer, artist and listener. Godár's specific poetics was influenced by different factors: the pressure of normalization in the 1970's, the composer's loss of faith in the imperative of permanent innovation emphasized by the avant-garde, the years spent studying the scores of old maestros (with professor J. Albrecht), his inspiration by works of twentieth century composers (among others B. Bartók or W. Lutoslavski), and last but not least, his deep knowledge of history, literature, esthetics and philosophy. The composer himself often speaks of his music as a dialogue with tradition. In the context of European music, however, Godár's compositions represent a dialogue not only with the past, but also with the creative activities of his spiritual colleagues A. Schnittke, A. Pärt or G. Kancheli. V Godár is the composer of several basic opuses of Slovak music in the second half of the twentieth century (*Ricercar, Concerto grosso, Talizman, Sonata for solo cello In memoriam Viktor Shklovsky, the oratorio Orbis pictus* and others), and also of valued film music (cooperation with director M. Šulík). In 2001, Godár received the Belgian Georges Delerue Award, considered to be the Oscar for film music, for his music to the film *Krajinka (Landscape)*. He currently

teaches at the Philosophical Faculty at the Comenius University in Bratislava and the Academy of Arts in B. Bystrica. He was the editor of the set of works by J. L. Bella and his studies and essays were published separately in the books *Kacírske quodlibety* (1998), *Luk a lýra* (2001) a *Rozhovory a úvahy* (2006). In 2005, the music Godár created for the film *Slnecný štát* (directed by M. Šulík) was awarded the Český Lev (Czech Lion). In 2006, with Pavian Records, the composer published a recording called *Mater* (along with Iva Bittová and Solamente naturali), which was taken over by the prestigious German label ECM and internationally received unprecedented interest in the works of the Slovak composer.

Veronika Lacková (piano, SK) – she dedicates herself to solo and chamber music, as well as the so-called historically informed performance on period keyboard instruments. She studied at the Conservatory in Bratislava and the Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Vienna. During her studies, she successfully took part in domestic and international competitions – she won a scholarship from the Alban Berg Foundation. At interpretation courses, she worked under the leadership of personages like M. Perahia, E. Indjić, D. Varínska, M. Lapšanský, M. Bilson, A. Ljubinov and others. Lacková performed in many European countries – she performed at festivals such as the Castle Festival Bratislava, Melos-Étos, Warsaw Autumn, Haydn Festival of Music in Dolní Lukavice, Ars Antiqua Europae, Mozart's Week and the Old Music Days in Bratislava. As a soloist, she performed with the Slovak Philharmonic, the Polish National Radio Symphony Orchestra and the Chamber Soloists Bratislava.

Jozef Lupták (cello, SK) – one of the most prominent personages on the Slovak contemporary music scene, Lupták is a graduate of the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and the Royal Academy of Music in London (R. Cohen). He recorded numerous CD's (among others, J. S. Bach's complete Suites for solo cello, the project Cello combining fine art and contemporary music inspired by the works of J. S. Bach and also the first recordings of V. Godár's compositions), he was at the birth of works by many contemporary composers. Lupták is co-founder of the Opera Aperta ensemble and the initiator and artistic director of the Convergence Festival. In 2006, a live recording of his recital in

London came out on CD. In February 2007, Lupták performed in Cambridge and Cardiff, he also led master courses at the Royal Welsh College of Music and the Cathedral College of Music. In May, he performed at the Salisbury music festival in London as a member of the project 12 Angry Cellists (R. Cohen) and in June, at the Les Invalides Cathedral in Paris. Lupták regularly performs at famous stages both in Europe and overseas.

Petra Noskaiová (voice, SK) – studied voice under Ružena Ilzenbergerová at the Conservatory in Bratislava. Her interest in old music brought her to international master courses and educational stays oriented at old music interpretation, among others in Krieglach, Prague (Týn School) and Innsbruck (Sommerakademie für Alte Musik) under Sigiswald Kuijken. As a renowned old music specialist, Noskaiová regularly performs with domestic and top European and American ensembles (Camerata Bratislava, Musica aeterna, Prague Madrigalists, Musica antiqua Praha, Cappella regia musicalis Praha, Musica florea, Teatro lirico, Cappella Istropolitana). She recorded a CD with the works of P. Zagar, F. Liszt, M. Schneider-Trnavský, L. Bernstein, K. Harant z Polžic a Bedružic, A. Vivaldi, A. Michna z Otradovic, A. Banchieri, J. D. Zelenka and others. Noskaiová cooperated with conductors like A. Parrott, F. Bernius, J. Kleinbussink and M. Gester. Her most significant activity was with S. Kuijken's ensemble La petite bande, with which she performed and recorded many of Bach's cantatas, mass and Passion play compositions.

Aleksandra Ohar (cello, PL) – studied cello at the Academy of Music in Warsaw under Tomasz Strahl and was a guest student at the Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Augsburg in Julius Berger's class. Ohar attended master courses at the Mozarteum Salzburg and in Łańcut, Żagań and Zamość under famous cellists like A. Bauer, J. Berger, K. Michalik and T. Strahl. Already at the age of 12, she received first prize at a competition for cello and double bass students in Rzeszów and several other awards at Polish festivals and competitions (Special prize for a performance of Lutoslavsky's *Sacher Variations* and a diploma at the fifth annual International W. Lutoslawsky Cello Competition). In 2005, Ohar took part in the P. Casals International

Competition in Germany. Besides her classical cello repertoire (Haydn, Dvořák, Tchaikovsky and others), Ohar also devotes herself to contemporary music (she participated in the Laboratorium Muzyki Współczesnej project). She performs as a soloist as well as an orchestra and chamber musician.

Milan Paľa (violin, SK) – a graduate of J. L. Bella's Conservatory in B. Bystrica, he is currently continuing his studies at the Universität für Musik und darstellende Kunst in Vienna. He attended master courses in Zürich (V. Spivakov, J. Guillou). He plays first violin in the string Icarus Quartet. Paľa performed in the Czech Republic, Austria, Germany, Russia, France and England. He recorded the works of J. Iršai and P. Groll for the Slovak Radio and the Music Fund. Paľa won first prize at the Competition of Slovak Conservatories in Košice (1998) and in B. Bystrica (2000). In 2000, he also won the international Anglo-Czecho-Slovak Trust Competition in London and received an honorable mention and the prize for the best interpretation of E. Suchon's composition at the National Violin Competition for the Award of Karol Dobiáš in Bratislava. In 2001, he won first prize at the International Chamber Music Competition in London.

Ivana Pristašová (violin, SK) – studied violin at the Conservatory in Bratislava (A. Vrtef), at the Universität für darstellende Kunst in Vienna (M. Frischenschlager) and privately under Eugenia Thougava in Vienna. She is concert master of the Chamber Soloists Bratislava ensemble since 2000, with which she performed numerous concerts in Slovakia and abroad. Besides her solo work, Pristašová is a sought-after chamber musician, playing classical and contemporary music. She regularly works with prominent composers like H. Lachenmann, G. F. Haas, B. Furrer, G. Sciarrino, G. Kurtág, as well as Slovak composers (V. Godár, P. Zagar, D. Matej). Pristašová also often performs with specialized contemporary music ensembles (Klangforum Wien, Ensemble Wiener Collage, onLine ensemble, Ensemble XX. Jh.) at famous festivals like Wien Modern, Agora Festival in Paris, Salzburger Festspiele, Ruhrtiennale, Biennale Venedig, Schlegel-Holstein Festival and others. She is co-founder of the Opera Aperta ensemble and of a Vienna string trio (TRIO EIS) since 2001. Many contemporary composers dedicated their compositions especially to this trio.

Milan Radič (viola, SK/AT) – already during his studies at the Conservatory in Bratislava, he won the National Competition of Slovak Conservatories and was also awarded the Grand Prix at the International Chamber Music Competition in Budapest. Radič graduated from the Academy of Performing Arts in Prague (M. Škampa) and attended master courses under Y. Bashmet and J. Kodousek. He continued his studies under R. Gonzáles in Chicago and P. Ochschofer in Vienna. He was principal violist in the Capella Istropolitana and later in the Century Orchestra Osaka in Japan. Since 1998, Radič is principal violist in the Mozarteum Orchestra of Salzburg and appears as a guest in the Camerata Salzburg orchestra and the Bayerische Staatsoper in Munich. As a soloist, he performed with the Pardubice Chamber Philharmonic, the Košice Philharmonic, the Slovak Chamber Orchestra, the Century Orchestra Osaka and the Mozarteum Orchestra of Salzburg. At the Yuri Bashmet International Viola Competition in Moscow in 2000, he won the Laureate's Diploma and the Special Prize for the best interpretation of J. S. Bach's pieces. This gave him the opportunity to regularly perform at international festivals with musicians like N. Gutman, P. Gulda, Ch. Hinterhuber, J. Gallardo, J. Banse and others. He is also a member of the international jury at the Interpretation Competition in Toblach. Since 2006, he leads the viola class at international master courses in D. Kubín and in Bad Radkersburg in Austria.

Marián Svetlík (violin, SK) – studied at the Conservatory in Žilina and at the Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno. He attended numerous domestic and international master courses (A. Moravec, M. Jelínek, F. Novotný, S. Jarošević, Bartholomeus-Henri Van de Velde). As a soloist, Svetlík also performed with the Slovak Sinfonietta of Žilina and the Janáček Academic Orchestra in Brno. He is a member of the string Icarus Quartet, with which he won many awards at chamber music competitions. He is a member of the Bohdan Warchal Slovak Chamber Orchestra.

Ronald Šebesta (clarinet, SK) – studied clarinet at the Conservatory and at the Performing Arts College in Bratislava. During his university studies, Šebesta studied for one year at the Conservatoire de Région in Boulogne in France. Since 1993, he plays first clarinet in the Slovak Radio Symphonic Orchestra in Bratislava

and since 1996, in the chamber orchestra Cappella Istropolitana as well. He occasionally performs with Slovak orchestras as a soloist. His professional interest focuses mainly on chamber music with emphasis on twentieth and twenty-first century music. Šebesta co-founded the VENI ensemble in 1988 and the OPERA APERTA chamber ensemble in 1997. He is a permanent member of the VAPORI del CUORE experimental ensemble and occasionally plays in the Požoň sentimental ensemble. In 2004, he co-founded LOTZ, a trio of period basset horns from the eighteenth century. Since 1995, Šebesta devotes himself to research about clarinet sonority, as part of his post-graduate studies at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava. He also teaches at the VŠMU since 2002.

Cyril Šíkula (flute, SK) – a graduate of the Conservatory in Žilina and the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava (M. Jurkovič), Šíkula has been playing first flute in the Slovak Philharmonic since 2006. He played in the Slovak Sinfonietta of Žilina, later played first flute in the Opera Orchestra of the Slovak National Theater, in the Slovak Radio Symphonic Orchestra and in the chamber orchestra Cappella Istropolitana. As a soloist, he performed in the Czech Republic, Germany, Spain, Italy and Japan. Šíkula cooperated with the Veni and Opera Aperta ensembles and is also a member of the Melos Ethos Ensemble.

Ivan Šiller (piano, SK) – a composer and pianist, as well as an organizer and propagator of contemporary music, Šiller studied at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava (D. Varínska – piano, J. Kobela – conducting), privately under D. Buranovský (piano) and at the Royal Conservatory in Ghent in Belgium (D. Vandewalle – piano, D. Brosse – conducting). He is the winner of the Slovak Chamber Ensemble Competition (piano duet with L. Bálintová, 1996) and received an award for best accompaniment at the EMCY International Competition in Hamburg (soprano A. Kučerová). He was a scholarship holder at the Internationale Ferienkurse für Neue Musik Darmstadt, the Ostrava New Music Days and the Tanglewood Music Center in the USA. Besides performing at concerts at home and abroad both as a soloist and as a member of chamber ensembles, Šiller is an initiator of musical and educational projects for young people. In 2002, he founded the Space festival that focuses on contemporary music. I. Šiller

received the Plaque of St. Gorazd from the Ministry of Education of the Slovak Republic for his activities in the artistic domain. He conducts the Eben Ezer choir and the children's choir Kvapôčky.

Tamás Varga (cello, HU) – studied at the Franz Liszt Academy of Music under L. Meszö, F. Radosa and G. Kurtág. He attended master courses under M. Perényi, M. Pressler and U. Wiesel, thanks to whom he received a scholarship to the Rubin Academy in Tel Aviv. In Hungary in 1987, Varga won the National Music Competition for a second time and became a sought-after soloist and chamber musician, performing around the world (BBC Proms, Salzburger Festspiele, the Vienna Konzerthaus and Musikverein). He cooperated with musicians and ensembles like Y. Bashmet, Z. Kocsis, O. Maisenberg, T. Vasáry, the Bartók Quartet, Ensemble Wien, Wiener Virtuosen and Ensemble Wiener Collage. He is a member of the Vienna Philharmonia Trio and the Wiener Kammerensemble chamber ensembles. Varga plays first cello in the Vienna Philharmonics and also plays in the Vienna State Opera. He also plays on period musical instruments. He passes forward his experience at numerous master courses in his homeland and abroad.

Peter Vrbinčík (viola, SK) – studied at the Conservatory in Žilina, the Performing Arts College in Bratislava and at the Hochschule für Musik darstellende Kunst in Vienna. Vrbinčík attended master courses in Sweden (J. Kodoušek) and in Italy (S. Palm). He was a member of various orchestras and chamber ensembles (The Slovak Philharmonic, the Gustav Mahler Jugendorchester, Capella Istropolitana, Chamber Soloists Bratislava, Veni, Musica aeterna, Slovak Chamber Orchestra and others), under the baton of conductors like E. zu Guttenberg, O. Lenárd, C. Abbado, S. Baudo, Z. Košler and others. Vrbinčík performed at prominent music festivals in Slovakia and abroad (the Castle Festival Bratislava, Melos-Étos, the Central European Music Festival in Žilina, the Schleswig-Holstein Musik Festival, the Salzburger Festspiele, the Rheingau Musik Festival, Wien Modern and others).

Trio Dumky (Pierre Olivier Queyras – violin, Véronique Marin – cello, Frédéric Lagarde – piano). The name of the ensemble that was formed on the occasion of the Rencontres Musicales de Haute-Provence festival is an allusion to the characteristic

elegiac compositions of romantics, mainly A. Dvořák. This trio that has won 6 international awards, is one of the most valued French ensemble. The musicians have stayed at the Banff Centre for the Arts in Canada, where they cooperated with musicians like Menahem Pressler (Beaux-Arts Trio), Lorand Fenives, Tibor Varga, Thomas Rolston, Maurice Bourgue, János Starker and others. They currently go there to pass forward their own experience. As a laureate of the Menuhin Foundation, the ensemble has performed at many festivals at home and abroad (among others, the Festival international de Besançon, the Festival de l'Orangerie de Sceaux, Auditorium du Louvre, Midi du Châtelet, "Musique et Espérance en Périgord, "Musicades" de Lyon). Trio Dumky is famous for its performance of Czech music. It has recorded B. Martinů's and A. Dvořák's complete trios.

The Icarus Quartet (Milan Paľa, Marián Svetlík – violin, Julián Veverica – viola, Štěpán Švestka – cello) was formed in 2003 at the Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno. The student group transformed itself into a multilaterally professional ensemble, specializing in nineteenth and twentieth century music, as well as contemporary music. The quartet attended interpretation courses with members of renowned ensembles like the Hagen Quartet, the Alban Berg Quartet, the Bartók Quartet, the Smetana Quartet, the Janáček Quartet or the Amadeus Quartet. Already in 2003, the ensemble proved its class at the Beethoven's Hradec International Interpretation Competition, winning third prize. In 2004, the quartet won first prize and a prize for their exceptional performance of Mozart's Adagio and Fugue at the International Summer Academy Prague-Vienna-Budapest. In the same year, the quartet attended the International B. Martinů Interpretation Competition in Prague and won second prize for the best interpretation of B. Martinů's composition. The ensemble's performances were well received at the International String Quartet Competition in Cremona as well as the International Chamber Music Competition in Weimar, where it advanced to the semi-finals. In 2006, the quartet took part in the Janáček International Competition in Brno and won first prize. Many renowned, as well as talented beginning composers write their pieces for this ensemble. The quartet regularly performs at chamber music and modern music festivals at home and abroad.

The Chamber Soloists Bratislava ensemble was formed in 1990 at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and shortly established itself as one of the leading ensembles in Slovakia. The ensemble's interpretation profile was formed by various domestic and foreign musicians (R. Cohen, M. Turkovič, A. Tali, J. Čížmarovič, J. Kopelman, E. Danel, B. Warchal, D. Gazon, J. Krčček, J. Pazdera, A. Popovič, M. Košík, J. Talich jr. and others). The orchestra's concert master since 2000 is I. Pristašová. Their repertoire consists predominately of works by classical and romantic composers. Works by twentieth century composers are also key (Górecki, Satie, Schnittke, Andriesen, Krauze, Pärt, Godár, Rajter, Zagar and others). The Chamber Soloists Bratislava ensemble premiered many compositions by Slovak composers. The orchestra regularly performs at domestic concert stages and famous festivals (Castle Festival Bratislava, Central European Music Festival in Žilina, Musica Nobilis, contemporary music festival Melos-Étos and Evenings of New Music), as well as abroad (Japan, Germany, Spain, Austria, Poland, Belgium, Switzerland, Ukraine, the Czech Republic – Prague Spring, International Music Festival Český Krumlov, Contemporary Music Exhibition as part of the Moravian Autumn music festival in Brno, Festival of Chamber Music Český Krumlov and the Young Stage festival in Karlovy Vary). In 1996, under the leadership of R. Mareček and with excellent Japanese soprano S. Satoh, the Chamber Soloists Bratislava performed Pergolesi's opera *La Serva Padron* in Japan. Many domestic and foreign musicians performed with the orchestra as soloists (R. Cohen, M. Turkovič, P. Kopatchinskaja, V. Hudeček, V. Jagling, M. Minčev, K. Georgian, E. Moser, F. Winischhofer, P. de Rittis, J. Schäfer, J. Bárta, J. Pazdera, E. Danel, J. Čížmarovič, J. Bartoš, J. Lupták and others). Under the leadership of A. Popovič, the Chamber Soloists Bratislava recorded music for numerous Slovak and Czech films (*The Garden, Return of the Idiot, Polojasno and Landscape*). They cooperate with the Slovak Radio and Austrian Radio, as well as music publishers Slovart Records and Christophorus.

BONUSOVÉ KONCERTY FESTIVALU KONVERGENCIE

NOC KOMORNEJ HUDBY V NITRE

PIATOK 21. 9. 2007 | 18.00 HOD. | SYNAGÓGA V NITRE

Program tvoria štyri koncerty na ktorých vystúpi **DUO CORDEFIATO**,
huslista **Igor KARŠKO** a violončelista **Jozef LUPTÁK**,
speváčka **Mária HENSELOVÁ** s klaviristom **Ivanom ŠILLEROM**
a na záver **Július FUJAK** so svojím improvizáčnym projektom Konver-Diver-Over-Ver.

KONCERT SA KONÁ V SPOLUPRÁCI S FESTIVALOM DIVADELNÁ NITRA V RÁMCI JEHO PROGRAMU.

W. A. MOZART | REKVIEM KV 626

NEDEĽA 23. 9. 2007 | 20.00 HOD. | KOSTOL SVÄTEJ RODINY

NÁM. JÁNA PAVLA II. | BRATISLAVA – PETRŽALKA

V spolupráci so speváckym zborom EBEN EZER a s členmi Slovenského komorného orchestrom Bohdana Warchala

FESTIVAL KONVERGENCIE

v tomto roku uskutočnil spolu desať koncertov
po Slovensku v týchto mestách
– Michalovce, Košice, Prešov, Liptovský Hrádok,
Dolný Kubín, Levoča, Prievidza, Pezinok, Nitra
a Bardejov, s koncertnými programom
BELLA-BRAHMS-DVOŘÁK,
PACORA TRIO & Jozef LUPTÁK
a **CELLO COLOSSEUM**.

CD KONVERGENCIE LIVE

Prípravujeme pre vás troj-CD KONVERGENCIE LIVE 2001-2003 ktoré vyjde v najbližšom čase. Toto CD malo vyjsť už v minulom roku ale technické a organizačné problémy spomalili jeho vydanie, za čo sa ospravedľujeme. Taktiež pripravujeme dokumentačné DVD s archívnymi zábermi z festivalu.

UMELECKÝ RIADITEĽ | ARTISTIC DIRECTOR

Jozef Lupták

ORGANIZAČNÝ ASISTENT | PERSONAL ASSISTENT

Slávka Lukáčová

DRAMATURGIA | PROGRAM

Jozef Lupták

ďakujem za podnetné rady a nápady | Vladovi Godárovi
Andrejovi Šubovi | Ivanovi Šillerovi | Pacora Triu
a Didierovi Talpainovi

ZOSTAVOVATEĽ BULLETINU | BULLETIN EDITOR

Andrej Šuba

PREKLADY | TRANSLATION

František Bútor

DIZAJN PLAGÁTOV, PROGRAMOVÉHO BULLETINU

A POZVÁNOK | DESIGN OF POSTERS, PROGRAM

BULLETINS AND INVITATION CARDS

Zuzana Čičelová | Daniel Domig (AUT)

FOTOGRAFIE | PHOTO

Daniela Rusnoková

ŠPECIÁLNE POĎAKOVANIE | SPECIAL THANKS TO

Tím DESIGN FACTORY | Ján Orlovský | Boris Švehlák

Štefan Bibeň | Olga Smetanová | Oskar Rózsa | Marek Piaček

WWW.KONVERGENCIE.SK

MEDIÁLNI PARTNERI

Zoznam.sk

.týždeň

Devín
Slovenský rozhlas 3

KULTURA.sk
kiná tv divadlá koncerty

akzent media
Member of EPAMEDIA

Recar
Reklama v pohybe

SME

hudobný život

S I T A
SLOVENSKÁ TLAČOVÁ AGENTÚRA
SLOVAK NEWS AGENCY

